

Concept
7 november 2021

Verkiezingsprogramma PvdA Rotterdam
2022-2026

KANSEN VOOR ROTTERDAM

Wonen, werken en opgroeien in
een diverse en duurzame stad.

Voor alle
Rotterdammers.

Email: rotterdam@pvda.nl
Website: rotterdam.pvda.nl

Dit **concept** verkiezingsprogramma is samengesteld in opdracht van het bestuur van de PvdA Rotterdam, met instemming van de ledenvergadering.

Het verkiezingsprogramma wordt vastgesteld door de ledenvergadering van de PvdA Rotterdam op 27 november 2021.

Contact

rotterdam@pvda.nl

Inhoud

Inleiding	4
Hoofdstuk 1:	6
<i>Voor alle Rotterdammers: een inclusieve stad met gelijke kansen</i>	
Hoofdstuk 2:	13
<i>Wonen</i>	
Hoofdstuk 3:	20
<i>Werk en Inkomen</i>	
Hoofdstuk 4:	30
<i>Duurzaamheid</i>	
Hoofdstuk 5:	41
<i>Onderwijs</i>	
Hoofdstuk 6:	53
<i>Veiligheid</i>	
Hoofdstuk 7:	63
<i>Kunst en Cultuur</i>	
Hoofdstuk 8:	72
<i>Zorg en Gezondheid</i>	

Inleiding

Beste Rotterdammer,

De afgelopen jaren zijn de grote opgaven van onze tijd steeds duidelijker geworden. De coronacrisis zette het leven van vele stadsgenoten op z'n kop, de klimaatcrisis werd steeds voelbaarder en de wooncrisis is groter dan ooit. De roep van vele Rotterdammers om gezien, gehoord en erkend te worden is harder gaan klinken. Deze gemeenteraadsverkiezingen valt er echt wat te kiezen.

De PvdA Rotterdam ziet veel kansen voor onze stad. Kansen om voor iedereen in deze mooie stad een fijne plek om te wonen te creëren. Kansen om de handen ineen te slaan en de stad te laten bloeien in al haar diversiteit. Kansen om de duurzame koploper van Europa te worden.

Onze plannen om deze kansen te grijpen, staan in dit verkiezingsprogramma. Dit is het resultaat van tientallen gesprekken die we als partij gevoerd hebben met Rotterdammers en Rotterdamse organisaties. We hebben geluisterd naar de stad en haar inwoners. Soms werden we geraakt door wat we hoorden, maar nog vaker werden we geïnspireerd. We geloven in de kracht van Rotterdam!

We trappen ons programma af met onze missie voor Rotterdam in het eerste hoofdstuk. In dit hoofdstuk willen we concrete vorm geven aan drie sociaaldemocratische kernwaarden van dit programma, waaraan in de huidige tijd zo dringend behoefte is: *inclusiviteit, kansengelijkheid en een solidaire, betrouwbare overheid*. Vervolgens zullen we aan de hand van zeven thema's beschrijven welk stevig links geluid je de komende vier jaar van de PvdA kunt verwachten. In deze zeven hoofdstukken zullen de kernwaarden herkenbare rode draden blijven.

Zoals we in de samenstelling van dit programma hebben geluisterd naar Rotterdammers, zien wij dit ook als onze opdracht voor de komende jaren. De woon- en klimaatcrisis zien we als onze grootste twee opgaven van deze periode, die we samen met alle Rotterdammers moeten gaan oplossen.

Wij hopen dat dit programma jou, als Rotterdammer, hiertoe inspireert. En bovendien activeert om de kansen voor Rotterdam samen met ons te realiseren.

1. Voor alle Rotterdammers: Een inclusieve stad met gelijke kansen.

"Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan." Dit hebben wij in Nederland afgesproken en vastgelegd als eerste artikel van onze Grondwet. Het is daarom belangrijk dat dit artikel wordt gewaarborgd, ook in Rotterdam.

Gelijkwaardigheid en solidariteit zijn cruciale sociaaldemocratische waarden voor de PvdA. In de Nederlandse geschiedenis is het de PvdA geweest die op is gekomen voor vrouwenrechten, voor homorechten en voor de rechten van de arbeider. Dit programma grijpt terug naar de basis van ons partij-bestaan: onze sociaaldemocratische idealen, onze geschiedenis en artikel 1 van onze Grondwet.

Sociaaldemocratie betekent dat iedereen zichzelf kan zijn en mee kan doen. De PvdA Rotterdam streeft daarom een stad na waarin niemand wordt uitgesloten. Een stad waarin iedereen kan zijn wie hij, zij of hen wil zijn en kan houden van wie hij, zij of hen wil. Maar ook een stad waarin je een baan kunt vinden die bij je past en het beste in jezelf naar boven haalt, waarin je op een fijne en veilige plek kunt wonen en je kinderen kunt opvoeden. Kortom, een thuishaven voor iedere Rotterdammer.

De PvdA Rotterdam erkent de boosheid en teleurstelling voor wie Rotterdam geen thuishaven is geweest en voelt de urgentie om dit bespreekbaar te maken. In de stad die de PvdA Rotterdam voor ogen heeft, staat de gemeente namelijk naast je als je hulp nodig hebt. Je moet als Rotterdammer op de overheid kunnen vertrouwen. We zijn in gesprek met Rotterdammers, met partijen en met organisaties die ervaring hebben met de problemen die wij willen oplossen. De PvdA Rotterdam is bereid om hier haar beleid op aan te passen en besluiten uit het verleden opnieuw tegen het licht te houden.

Het creëren van een inclusieve stad met gelijke kansen voor iedereen, is een complexe opgave. Als PvdA Rotterdam gaan we de complexiteit echter niet uit de weg.

1 We zijn ervan overtuigd dat als we het gesprek met elkaar voeren en begrip voor elkaar
2 willen hebben, er grote stappen gezet kunnen worden naar een stad waarin iedereen zich
3 thuis voelt en zich kan ontplooien.

4 Daarbij beseft de PvdA Rotterdam zich dat inclusie en kansengelijkheid overal in is verweven
5 en daarom ook niet los te zien van andere hoofdstukken van ons plan voor Rotterdam.

6 Daarom doen we in dit hoofdstuk een aantal concrete voorstellen, en zal de inclusieve en
7 kansengelijke stad als een rode draad door andere hoofdstukken heen lopen.

8

9 **1.1 Een toegankelijke, begrijpelijke en bereikbare stad**

10 De gemeente is ervoor verantwoordelijk dat iedere Rotterdammer de kans krijgt om mee te
11 doen. Dat betekent dat producten en diensten van de gemeente te bereiken zijn voor
12 iedereen. Het mag daarbij niet uitmaken of je een beperking hebt, de taal niet spreekt of
13 geen geld hebt voor vervoer.

14 In Rotterdam moeten meer gebouwen toegankelijk worden voor iedereen. Rotterdammers
15 in een rolstoel of met rollator moeten overal naar binnen kunnen. Daarnaast hebben we
16 tijdens de coronacrisis wederom gezien dat er veel mensen zijn die niet bereikt worden door
17 de gemeente omdat ze de taal niet spreken of omdat ze laaggeletterd zijn. Ook is
18 vervoersarmoede een steeds groter wordend probleem in onze stad. Rotterdammers die te
19 weinig geld hebben om zich fatsoenlijk te kunnen verplaatsen in de stad moeten geholpen
20 worden.

21 De gemeente kan de problemen niet in haar eentje oplossen en heeft daarbij de hulp nodig
22 van verschillende initiatieven in de stad. De gemeente helpt ondernemers en
23 initiatiefnemers naar adviseurs op gebied van toegankelijkheid, begrijpbaarheid en
24 bereikbaarheid. Hierbij kan gedacht worden aan organisaties als 010Toegankelijk en de
25 Vereniging Gehandicapten Rotterdam (VGR).

26

27 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 28 • Nieuwe projecten en gebouwen worden beoordeeld om te zien of deze toegankelijk
29 zijn voor mensen met een fysieke of mentale beperking.
- 30 • De gemeente verleent vanaf 2022 alleen maar vergunningen voor gebouwen en voor
31 de realisatie van nieuwe projecten die toegankelijk zijn volgens de Internationale
32 Toegankelijkheids-Standaard (ITS).

- 1 • Bestaande openbare projecten en gebouwen krijgen een herkeuring om te
2 onderzoeken of zij voldoen aan de ITS en wat voor aanpassingen zij eventueel
3 behoeven. Ook qua inrichting moeten openbare ruimten toegankelijk voor mensen
4 met een beperking en prikkelarm zijn.
- 5 • Er komen genoeg openbare toiletten die toegankelijk zijn voor rolstoel, rollator en
6 kinderwagen.
- 7 • De PvdA Rotterdam introduceert een uitgebreid offensief tegen laaggeletterdheid,
8 Dit wordt verder besproken in het hoofdstuk 'Onderwijs'.
- 9 • De gemeente Rotterdam communiceert niet alleen in het Nederlands, maar ook in
10 andere talen als dit noodzakelijk is.
- 11 • De communicatie vanuit de gemeente is inclusief en op B1-taalniveau, er is
12 communicatiehulp beschikbaar als je dit nodig hebt.
- 13 • De gemeente gaat minder met brieven communiceren en meer in gesprekken.
14 Ambtenaren gaan meer de stad in en Rotterdammers krijgen een gezicht te zien die
15 de boodschap begrijpelijk maakt, in plaats van een onbegrijpelijke brief met een
16 algemeen telefoonnummer erbij.
- 17 • De stad blijft toegankelijk voor Rotterdammers die speciaal (zorg)vervoer nodig
18 hebben.

19

20 **1.2 Een stad waarin Rotterdammers zich veilig voelen**

21 Iedere Rotterdammer moet zich veilig kunnen voelen in de stad. Rotterdammers moeten
22 ervan uit kunnen gaan dat wanneer zij zich niet veilig voelen, de gemeente zorgt voor een
23 oplossing. Het is dan ook belangrijk dat wanneer Rotterdammers zich niet veilig voelen, zij
24 zich kunnen melden bij een meldpunt. En wanneer zij zich melden er ook snel wat mee
25 wordt gedaan.

26

27 De politie en boa's zijn verantwoordelijk voor de orde en veiligheid in de stad. Zij hebben
28 daarom een grote verantwoordelijkheid en moeten er zijn voor iedere Rotterdammer. De
29 politie mag niet etnisch profileren. Het is belangrijk dat daarop toegezien wordt door de
30 gemeente. In het hoofdstuk 'Veiligheid' wordt dit onderwerp uitgebreider besproken.

31 Straatintimidatie en seksueel geweld zijn een groot probleem in Rotterdam en moeten
32 worden aangepakt. Rotterdam moet een veilige stad voor iedereen zijn, zowel thuis als op
33 straat.

1 Rotterdam is een solidaire wereldstad die pal staat voor politieke vrijheden en burgerrechten
2 op internationaal niveau. Dit moet zo blijven, omdat de ruimte voor
3 mensenrechtenverdedigers in de wereld afneemt. Rotterdam biedt ook ruimte aan
4 beschermers van mensenrechten door demonstratievrijheid te waarborgen.

5

6 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 7 • Er wordt geïnvesteerd in de toegankelijkheid van meldpunten voor racisme,
8 discriminatie en geweld en waar mogelijk worden deze meldpunten geïntegreerd in
9 mobiele apps van de gemeente, om het maken van een melding zo laagdrempelig
10 mogelijk te maken.
- 11 • De gemeente Rotterdam gaat de samenwerking met Veilig Thuis Rotterdam
12 intensiveren en zichtbaarder maken.
- 13 • De gemeente treedt op bij uitingen van haat, racisme en discriminatie bij
14 demonstraties en (sport)evenementen.
- 15 • Er komt meer aandacht voor het voorkomen van seksueel geweld. Samen met
16 slachtoffers van straatintimidatie en seksueel geweld (ook thuis en op de werkvloer)
17 wordt er gekeken op wat voor manier er het best veilige plekken voor hen gecreëerd
18 kan worden.
- 19 • De politie Rotterdam krijgt een onafhankelijke tuchtcommissie die agenten
20 verantwoordelijk houdt voor onaanvaardbaar gedrag of geweld.
- 21 • Aanmeldprocedures van demonstraties worden begrijpelijk en laagdrempelig
22 gemaakt en demonstranten houden altijd de ruimte voor het uiten van hun mening.

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

1 **1.3 Een stad die voor iedereen werkt**

2 De werkende klasse is de motor van onze stad. Daarom vindt de PvdA het belangrijk dat
3 Rotterdam een stad is die voor iedereen werkt. Kloven zoals tussen arm en rijk en man en
4 vrouw moeten overbrugd worden. In het hoofdstuk 'Werk en Inkomen' doen we voorstellen
5 om de doorstroom in het onderwijs voor alle Rotterdammers te bevorderen.

6
7 Rotterdam is schatrijk aan diversiteit en dat moet gewaardeerd worden. Kleine
8 gemeenschappen moeten indien nodig worden ondersteund bij subsidieaanvragen en
9 gesprekken met ambtenaren.

10

11 Het is belangrijk dat de gemeente het goede voorbeeld geeft als werkgever. De gemeentelijke
12 organisatie moet met iedere Rotterdammer om kunnen gaan. Daarom moet er structurele
13 ruimte zijn voor ambtenaren om te kunnen leren over toereikende dienstverlening. Daarbij
14 blijft het belangrijk dat het personeelsbestand een afspiegeling is van de maatschappij. Het
15 is belangrijk dat de loonkloof tussen werknemers van verschillende genderidentiteiten
16 wordt gedicht en een veilig werkklimaat de norm is. Daarnaast moet de gemeente bedrijven
17 stimuleren om het goede voorbeeld op te volgen, bijvoorbeeld door alleen met bedrijven in
18 zee te gaan die goed met hun personeel omgaan.

19

20 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 21 • Vertrouwenspersonen binnen de gemeente onderhouden kennis over de
22 verschillende vormen van discriminatie waar een Rotterdammer last van kan hebben
23 op de werkvloer.
- 24 • De gemeente geeft certificaten uit aan bedrijven die kunnen aantonen dat er voor
25 gelijk werk, gelijk betaald wordt. Bedrijven krijgen vijf jaar om hieraan te voldoen.
- 26 • Voor partijen waarmee de gemeente samenwerkt wordt een gedragscode opgesteld
27 om discriminatie tegen te gaan.
- 28 • In alle gemeentelijke gebouwen zijn genderneutrale en toegankelijke toiletten
29 aanwezig.
- 30 • De gemeente introduceert een transitieverlof voor ambtenaren die van geslacht
31 veranderen, een langer vaderschapsverlof voor ambtenaren die vader zijn geworden
32 en een minimumloon van 14 euro per uur.

- 1 • De gemeente Rotterdam blijft meldpunten voor discriminatie op de arbeidsmarkt,
2 zoals Inclusief010, ondersteunen.

3

4 **1.4 Een stad die haar verleden kent, met het vizier op de toekomst**

5 De PvdA heeft oog voor alle facetten van de Rotterdamse geschiedenis. Voor alle mooie
6 dingen die we met elkaar bereikt hebben, maar ook voor de pijnlijke aspecten als het
7 slavernijverleden. Voor veel Rotterdammers is het nog altijd een belangrijke en begrijpelijke
8 wens om hier erkenning voor te krijgen. Rotterdam maakt daarom, als het aan de PvdA ligt,
9 tijdens Ketikoti 2022 excuses voor het slavernijverleden, en Ketikoti wordt een officiële
10 feestdag in de gehele Rotterdamse gemeente. De PvdA Rotterdam legt een bredere focus op
11 de geschiedenis die eer toebrengt aan hen die vechten voor idealen zoals gelijkwaardigheid
12 en solidariteit.

13

14 In Rotterdam moet ruimte zijn voor iedereen om te wonen. Situaties zoals in de
15 Tweebosbuurt mogen niet meer voorkomen. Rotterdammers moeten zich prettig voelen in
16 hun wijk waar ze zich thuis voelen. Zie hiervoor ook ons hoofdstuk 'Wonen'. Dat iedereen
17 mee kan doen in de wijk is het uitgangspunt. Om de sociale cohesie een impuls te geven,
18 moet je niet uitsluiten, maar investeren. De huidige Rotterdamwet gaat te veel uit van
19 uitsluiting en moet daarom vervangen worden voor een nieuwe wet die uitgaat van positieve
20 investering in gebieden van de stad.

21

22 Nieuwe Rotterdammers moeten professioneel en menselijk ontvangen worden. De nieuwe
23 inburgeringswet is een kans om hierin te innoveren. Door de mens centraal te stellen en
24 garant te staan voor een goede uitvoering, kan de gemeente het inburgeringsproces
25 versoepelen.

26 De ambtelijke organisatie van de gemeente zal in de toekomst naar verwachting verder
27 automatiseren. Het is daarbij belangrijk dat eventuele algoritmes en andere vormen van
28 automatisering niet zullen leiden tot discriminatie of onterechte vorderingen.

29

30 De overheid moet betrouwbaar zijn en toegankelijk zijn wanneer zaken niet goed lopen.

31

32

33

1 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 2 • Er komen meer standbeelden en straatnamen die vrouwelijke figuren, verzetshelden
3 en vrijdenkers uit de geschiedenis eren.
- 4 • De gemeente ontwikkelt een Rotterdams onderwijsprogramma over niet-witte
5 geschiedenis, racisme en antisemitisme, leven met een beperking en de LHBTQIA+
6 gemeenschap, gegeven door groepen die hier direct mee te maken hebben.
- 7 • Bij standbeelden en straatnamen van figuren die oorlogsmisdaden hebben begaan,
8 wordt een bord met context geplaatst of zullen vervangen worden.
- 9 • De PvdA Rotterdam neemt expliciet afstand van de Rotterdamwet en pleit voor
10 afschaffing van de wet. Er komt een nieuwe Rotterdamse Gelijke Kansenwet
11 waarmee we kunnen investeren in wijken waar de kansen nog achterblijven,
12 bijvoorbeeld door leraren of agenten in die wijk een hoger salaris te geven.
- 13 • Om de sociale cohesie te vergroten en Rotterdammers ruimte te bieden om elkaar te
14 ontmoeten, wordt er structureel geïnvesteerd in wijkinfrastructuur, zoals
15 buurthuizen en buitenruimte.
- 16 • Ambtenaren worden geschoold in de nieuwe inburgeringswet en manieren waarop zij
17 nieuwe Rotterdammers een warm welkom kunnen geven in de stad. Om nieuwe
18 Rotterdammers te verwelkomen, worden de richtlijnen aangehouden van het
19 actieprogramma 'Relax, dit is Rotterdam'. Gezinsmigranten worden ook op weg
20 geholpen in het taalaanbod.
- 21 • Voorafgaand aan projecten met risicoanalyse-systemen en/of kunstmatige
22 intelligentie, wordt voorafgaand een toets uitgevoerd. De gemeente draagt zorg dat
23 het op ethische wijze plaatsvindt.
- 24 • Big data projecten worden alleen uitgevoerd wanneer er sprake is van een wettelijke
25 grondslag, overtuigende noodzaak, proportionaliteit en waarborging van
26 mensenrechten en privacy (zoals vastgelegd in AVG).

27

28

29

30

31

1 **2. Wonen: Een nieuw plan voor Rotterdam.**

2 Welke Rotterdammer krijgt er geen kippenvel bij het zien van de skyline? De prachtige
3 torens gaan de hele wereld over, hoogterecord na hoogterecord wordt verbroken en hoe
4 anders is de situatie in veel wijken als je het vergelijkt met 30 jaar geleden. Deze pracht en
5 praal lijkt mooi, maar brengt ook een grote keerzijde met zich mee. Veel van deze woningen
6 zijn onbetaalbaar en daarom kunnen de meeste Rotterdammers er slechts vanaf een
7 afstandje van genieten.

8
9 En dat is een probleem. Wonen is namelijk een levensbehoefte: iedereen heeft recht op een
10 fatsoenlijke en betaalbare woning. Hoeveel geld je op zak hebt zou niet moeten bepalen of je
11 buiten slaapt of een dak boven je hoofd hebt. Als het aan de PvdA Rotterdam ligt heeft elke
12 Rotterdammer recht op een goede en betaalbare woning in een prettige en veilige omgeving.
13 Dat recht moet de gemeente beschermen. Er is veel nodig om dat recht te beschermen.
14 Alleen meer bouwen is niet genoeg. Het is van belang dat de gemeente de regie terugpakt.
15 Daarbij moet gekeken worden waar, voor wie en voor welke prijs woningen gebouwd
16 worden.

17
18 De prijs voor een gemiddelde koopwoning blijft stijgen en de wachttijd voor een sociale
19 huurwoning is te lang. Beleggers en particuliere verhuurders maken misbruik van deze
20 situatie en maken hun huizen onbetaalbaar. Hierdoor moeten ouderen die naar een kleinere
21 woning willen meer betalen, jongeren kunnen geen stap uit het huis van hun ouders zetten
22 of ze betalen zich scheel aan huur, mensen die scheiden en geen huis kunnen vinden blijven
23 noodgedwongen samenwonen en jonge mensen zonder vaste plek hopen van bank naar
24 bank. Iedereen zit op zijn of haar eigen manier klem. De belangrijkste reden hiervoor is dat
25 er simpelweg te weinig betaalbare koop- en huurwoningen zijn. De diagnose is duidelijk: de
26 woonmarkt zit volledig vast en daar moet verandering in komen.

27
28 De PvdA Rotterdam staat voor een woonbeleid die werkt voor de Rotterdammers en niet
29 voor beleggers en huisjesmelkers. Daarbij is het essentieel dat Rotterdammers zeggenschap
30 krijgen over hun woning en wijk. Zij moeten zich tenslotte prettig voelen in hun huis en de
31 plek in de stad. Daarom doet de PvdA Rotterdam in dit hoofdstuk verschillende voorstellen
32 om ervoor te zorgen dat iedere Rotterdammer een goede en betaalbare woning kan vinden.

1 **2.1 Genoeg goede en betaalbare woningen voor alle Rotterdammers**

2 Om het recht op een betaalbare woningen te beschermen, zal de gemeente meer moeten
3 doen. Alle mogelijke middelen moeten worden aangegrepen om misstanden aan te pakken
4 en de volkshuisvesting te beschermen. Er moet worden ingegrepen waar mogelijk.

5 Corporaties hebben door de geschiedenis van ons land en onze stad bewezen dat zij daarbij
6 kunnen helpen. Zij moeten een hoofdrol krijgen in het tegengaan van problemen. Ze
7 behoren tot de belangrijkste partners van de volkshuisvesting omdat zij de sociale voorraad
8 juist *vergroten* en toegankelijker maken. Dat geldt niet alleen voor sociale huur, maar ook
9 voor middenhuur. Het is daarbij belangrijk dat er duidelijk is wat sociale woningbouw,
10 middenhuur en vrije sector is. Ook wordt de verdeling van nieuwe woningen die worden
11 gebouwd moet worden herzien. Er komen vaste percentages voor het aantal sociale-,
12 middenhuur-, en vrije sectorwoningen.

13
14 Wat de PvdA Rotterdam betreft is het niet alleen van belang om woningbouwcorporaties te
15 helpen. Het is ook belangrijk om huisjesmelkers tegen te werken en woningen uit de
16 klauwen van het grote geld te houden. Uiteraard blijft er ruimte voor investeerders en
17 private ontwikkelaars. Het is van belang om investeringskracht voor de stad te behouden.
18 Het is daarbij wel belangrijk dat er strikte afspraken worden gemaakt met deze investeerders
19 en dat ze een maatschappelijk profiel hebben. Daarnaast is het belangrijk om
20 Rotterdammers te helpen bij het vinden van een woning. Het kopen van een huis kan soms
21 best intimiderend en ingewikkeld zijn. Daarom gaat de gemeente Rotterdam starters actief
22 helpen bij het aankoopproces.

23
24 Veel ouderen willen graag blijven wonen op de plek waar zij geworteld zijn. Dat is logisch:
25 een huis zit vol herinneringen laat je niet zomaar achter. Ook is de kans groot dat als
26 ouderen de stap zetten naar een kleinere en toegankelijke woning ze daarvoor meer betalen.
27 Toch is het wenselijk dat ouderen hun grote, en voor hun onhandige woning verlaten.
28 Daarom zullen zij daar actief bij worden ondersteund zodat er plek vrij komt voor starters.

29
30 Een andere doelgroep die vaak in de knel zit zijn jongeren. Jongeren kunnen vaak niet eens
31 beginnen op de woningmarkt. Zij kunnen de stap niet maken naar die eerste of volgende
32 woning en kunnen zo geen betaalbare woning krijgen.

1 Zij zullen dan ook concreet aandacht moeten krijgen in een nieuw op te stellen woonvisie of
2 coalitieakkoord. Jongeren die een veel te dure huurwoning huren moeten beter op hun
3 rechten worden gewezen. Daarnaast moeten er méér woningen speciaal voor jongeren
4 worden gebouwd.

5

6 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 7 • In de komende raadsperiode worden minimaal 25.000 nieuwe woningen
8 gerealiseerd. De percentages voor nieuwbouw worden vastgesteld vast op 35%
9 sociaal, 35% midden en 30% vrije sector woningen.
- 10 • Corporaties krijgen worden zoveel mogelijk gestimuleerd om de bouw van betaalbare
11 middenhuurwoningen op zich te nemen voor zover dat haalbaar is.
- 12 • Met institutionele beleggers met maatschappelijk profiel en private ontwikkelaars
13 maken we goede afspraken over het middensegment. Zo brengen we
14 investeringskracht naar de stad en houden we de controle.
- 15 • Er wordt één gangbare en eenduidige definitie vastgesteld van wat sociale
16 woningbouw en middenhuur is.
- 17 • De gemeente gaat weer actief woonbeleid voeren door woningen op te kopen van
18 huisjesmelkers en deze weer aan corporaties van de hand te doen.
- 19 • De gemeente werkt mee aan transformaties van (langdurig) leegstaande panden,
20 zoals bijvoorbeeld kantoren of oude verpleeghuizen.
- 21 • Gemeente Rotterdam opent een kooploket voor starters op de woningmarkt. Zo
22 worden starters geholpen en krijgen schimmige makelaars geen kans.
- 23 • Niemand slaapt op straat. Er wordt alles alles aan gedaan om dakloosheid tegen te
24 gaan. Het zogenaamde 'housing first' principe komt centraal te staan. Hierbij krijgen
25 daklozen een woning aangeboden voordat zij gaan werken aan andere problemen die
26 ze hebben.
- 27 • De gemeente Rotterdam geeft het goede voorbeeld als het gaat om de opvang van
28 vluchtelingen en statushouders.
- 29 • Ouderen worden actief geholpen en ondersteund bij die vaak emotionele verhuizing,
30 door ervoor te zorgen dat ze kunnen verhuizen met behoud van hun oude huurprijs
31 om zo grotere huizen voor gezinnen vrij te krijgen, bij voorkeur in hun eigen buurt.
- 32 • Met corporaties worden prestatieafspraken gemaakt als het gaat om de bouw van
33 jongeren- en studentenwoningen.

- 1 • Voor een corporatiewoning kunnen jongeren zich eerder en gratis inschrijven voor
2 de wachtlijsten.
- 3 • Om meer woningen voor jongeren te laten bouwen, wordt de technische eis voor een
4 minimaal aantal vierkante meters aangepast.
- 5 • Om te voorkomen dat Rotterdam Amsterdam achterna gaat, wordt vakantieverhuur
6 van woningen preventief gereguleerd.
- 7 • Naleving van verhuurdersvergunningen wordt gehandhaafd en het systeem wordt
8 waar nodig uitgebreid.
- 9 • Actieve en uitgebreide handhaving van huurteams door combinatie van informatie
10 van de gemeenten en signalen uit de wijk moeten Rotterdam tot no-go area maken
11 voor huisjesmelkers.

12

13 **2.2 Zeggenschap voor bewoners in Rotterdam**

14 Bewoners zullen in alle fases van het maken van plannen moeten worden geraadpleegd en
15 betrokken, juist bij de allereerste verkennende fases. Zo komt het stadhuis te weten wat
16 inwoners van wijken en buurten nu willen en hebben bewoners invloed op hun eigen
17 omgeving. Daarbij zal worden geleund op de bereidheid van Rotterdammers om hun zegje
18 te doen. Het is daarbij belangrijk dat dit recht wordt vastgelegd en dat niemand wordt
19 uitgesloten om mee te denken.

20

21 Dit voor elkaar krijgen zal niet makkelijk zijn. Het zal tijd en investeringen vergen om
22 bewoners te helpen bij hun zeggenschap. Bewoners moeten betrokken zijn bij hun
23 woonomgeving en enige kennis van zaken hebben. Het is daarom belangrijk dat de
24 gemeente er echt voor de bewoner is en niet voor zichzelf of de projectontwikkelaar.
25 Scholing, coaching en ondersteuning aan bewoners is hiervoor belangrijk. Zo creëren we een
26 sterk woonnetwerk door Rotterdam heen.

27

28 De realiteit is dat grote herstructureringsprojecten en het slopen van woningen niet altijd
29 voorkomen kunnen worden. Als dit het geval is, is het wel van essentieel belang dat deze
30 projecten in fases plaatsvinden. Ook mag er alleen gesloopt worden als de kwaliteit van
31 woningen zodanig slecht is dat renovatie niet loont. Daarbij moet expliciet de sociale kant
32 van sloop in het oog gehouden worden. Hierbij moeten we lessen trekken uit het verleden.

1 Bewoners en ondernemers hebben het eerst en het beste door wat er goed gaat in de wijk en
2 wat er beter moet. Het betrekken van deze bewoners en ondernemers bij het stedelijk
3 bestuur is bepalend voor een succesvol stedelijk beleid. We zijn daarom groot voorstander
4 van de wijkraad: het orgaan waarin bewoners meedenken en bepalen hoe de gemeentelijke
5 inzet voor de wijk eruit komt te zien. Het succes van de wijkraad valt of staat met de
6 bereidheid van het stadsbestuur en stedelijke diensten om zaken ook daadwerkelijk over te
7 laten aan de wijkraad.

8

9 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 10 • Het recht van zeggenschap over de woning en omgeving van bewoners wordt
11 vastgelegd in gemeentelijke regels en een sociaal convenant tussen gemeente en
12 corporaties.
- 13 • De gemeente Rotterdam maakt tijd én geld vrij om bewoners te ondersteunen en te
14 betrekken bij hun woonomgeving.
- 15 • In elke wijk komen, in samenwerking met bijvoorbeeld corporaties, huurteams en
16 VVE010, woonwinkels waar mensen terecht kunnen voor ondersteuning als het gaat
17 om betrokkenheid bij nieuw te ontwikkelen plannen, participatieprojecten,
18 verduurzaming of specifieke problemen met hun eigen woning of de stap willen
19 zetten naar een huurteam. Huurdersorganisaties en bewonerscommissies kunnen
20 hier ook terecht.
- 21 • Voor grote herstructureringsprojecten en het slopen van woningen wordt de oude
22 aanpak van de stadsvernieuwing ingezet. Het plan voor een nieuwe wijk moet samen
23 met de huidige bewoners en wijkraad worden gemaakt.
- 24 • Wijkraden krijgen een stevige positie in het stadsbestuur.

25

26

27

28

29

1 **2.3 Wonen is meer dan stenen**

2 Wonen is veel meer dan alleen maar een huis in een wijk. Daarom moet er bij het bouwen
3 van nieuwbouw veel meer aandacht zijn voor de bredere samenhang van oplossingen om
4 zo'n wijk gelijk toegankelijker en leefbaarder te laten zijn. Ook voor bestaande wijken zal er
5 gekeken moeten worden naar hoe de brede leefbaarheid en welvaart in de wijk verbeterd kan
6 worden. Denk daarbij aan extra groen, water en warmtebeheersing, speelplekken en sociale
7 voorzieningen, sportplekken en vraagwijzers. Dus geen onbekende ambtenaren, maar
8 bekende gezichten in de wijken en buurten.

9
10 Gemengde wijken zijn goed voor de sociale cohesie in de stad. Belangrijk daarbij is dat
11 Rotterdammers niet naar een andere wijk hoeven te verhuizen als zij op zoek zijn naar een
12 nieuwe woning. Dit betekent dat er met name voor de huidige bewoners van een wijk die in
13 de wijk willen blijven, gebouwd moet worden.

14
15 Een fijne wijk kan niet zonder basisvoorzieningen. Basisvoorzieningen moeten daarom in
16 elke wijk op orde zijn: genoeg ruimte voor huisartsen en andere eerstelijns hulpaanbieders,
17 een goed schoolgebouw en een klimaatbestendige en groene omgeving is belangrijk. Het is
18 daarbij belangrijk dat de brede vraag wordt besproken met bewoners, welzijnsinstanties,
19 corporaties en de gemeente.

20
21 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 22 • Waar mogelijk worden wijken verdicht met behoud van een groene
23 buitenruimte. Dit gaan we doen zowel in Rotterdam-Noord als op Rotterdam-Zuid.
- 24 • Er wordt geïnvesteerd in basisvoorziening voor iedereen wijk zodat deze
25 voorzieningen in heel Rotterdam op peil blijven.
- 26 • Per wijk wordt er een actieplan opgesteld met een agenda van bewoners,
27 welzijnsorganisaties en corporaties. Hierbij worden iedere 4 jaar speerpunten
28 gezamenlijk vastgesteld worden en door elke partij menskracht en geld inzet. De
29 gemeente kan daarop aansluiten.
- 30 • Gemeentelijk vastgoed verkopen we niet meer voor de hoogste prijs. We zoeken per
31 pand een passende maatschappelijk functie of oplossing.

32

1 **3. Werk en inkomen**

2 Iedereen verdient goed en betekenisvol werk dat eerlijk gewaardeerd wordt. Werk is méér
3 dan alleen een inkomen. Goed werk betekent ook: bestaanszekerheid, voldoening, respect en
4 meedoen in de samenleving. Eerlijk werk stelt mensen in staat een zelfstandig bestaan op te
5 bouwen en hun talenten te ontwikkelen. Duizenden Rotterdammers hebben de afgelopen
6 collegeperiode kunnen ervaren hoe fijn het is om aan de slag te kunnen. Toch blijft er werk
7 aan de winkel wat betreft bestrijden van de werkloosheid in de stad. Werkloosheid leidt
8 namelijk ook tot hogere kosten in de gezondheidszorg, een lager gevoel van veiligheid in de
9 wijk, ongelijke kansen voor kinderen in deze gezinnen en hogere kosten voor de gemeente.
10 Wat de PvdA betreft moet iedereen mee kunnen doen in onze samenleving.

11
12 Daarnaast zijn veel Rotterdammers die wel werken, niet zeker van goed werk. Zo heeft de
13 coronacrisis voor veel inwoners van Rotterdam duidelijk gemaakt hoe onzeker goed werk en
14 een goed inkomen is. De grootste oorzaak hiervan is de kwetsbare positie van ondernemers,
15 zzp'ers en mensen met een tijdelijk- of nulurencontract. Het is een onzekerheid die voor veel
16 mensen ook al voor corona een gegeven was. Goed werk heeft te maken heeft met goed
17 werkgeverschap. Daarom richten de PvdA zich zowel op de positie van werkgevers als
18 werknemers.

19
20 Zo dient gemeentebestuur ervoor te zorgen dat vacatures en werkzoekenden op elkaar
21 aansluiten. Maar de PvdA vindt ook dat de gemeente met de poten in de klei hoort te staan,
22 haar stad kent en in verbinding staat met alle Rotterdammers. Oplossingen die mensen
23 helpen, die waarde toevoegen, die duurzaam zijn, en die leiden tot eerlijke kansen in
24 onderwijs, in omscholing en in werk. Grofweg betekent dit dat we twee zaken kunnen
25 beïnvloeden: sturen op een betere aansluiting op de arbeidsmarkt en zorgen voor meer
26 eerlijke banen.

27
28 We geloven in Rotterdam als de nationale motor voor een duurzame economie en voor
29 blijvende welvaart. Samen met rijksoverheid, bedrijfsleven en onderwijsinstellingen zorgen
30 we voor de herontwikkeling van bedrijvigheid, de transitie van de haven en de groei van
31 innovatieve en digitale sectoren. We creëren een stad waar elke Rotterdammer fijn in kan
32 werken en die mensen uit de wijde omgeving aantrekt.

1 **3.1 Bij- en omscholen voor meer kansen op de arbeidsmarkt**

2 De leerwerkakkoorden die in Rotterdam gemaakt zijn verdienen continuïteit. Juist door de
3 coronacrisis is gebleken dat veel jonge rotterdammers geen baan kunnen vinden omdat ze
4 niet de juiste startkwalificaties hebben. Dit kan komen doordat er geen stage werd gevonden
5 en daarmee geen werkervaring opgedaan is en/of geen diploma is behaald. Ook is er te zien
6 dat er momenteel een mismatch is tussen vraag en aanbod. Sommige sectoren hebben veel
7 meer vraag, en in andere is juist het tegenovergestelde van toepassing. Wat de PvdA
8 Rotterdam betreft worden in deze sectoren leerwerkakkoorden afgesloten met de volgende
9 doelstellingen: mensen van werk naar werk begeleiden, van school naar werk en om mensen
10 weer aan het werk te krijgen.

11

12 De arbeidsmarkt verandert continu. Rotterdammers die nu een uitkering hebben, of een
13 mbo-diploma in een sector waar weinig werk te vinden is, komen in aanmerking voor her-,
14 bij-, of omscholing. Dit is bewezen effectief. Iedere euro geïnvesteerd in dit fonds, levert de
15 gemeente een veelvoud op aan besparing aan uitkeringen. Dit is een win-win situatie en
16 moet daarom worden doorgezet zodat nog veel meer Rotterdammers hiervan profiteren.

17

18 Rotterdamse werkzoekenden met geen of weinig startkwalificaties moeten in hun eigen wijk
19 de kans krijgen om te werken aan hun ontwikkeling. We willen mensen met een afstand tot
20 de arbeidsmarkt aan het werk helpen én aan het werk houden. Daar is samenwerking tussen
21 gemeenten, onderwijs en werkgevers voor nodig. Hiervoor worden de leerwerkakkoorden
22 gecontinueerd en leerpraktijkcentra opgericht.

23

24 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 25 • De gouden driehoek van bedrijfsleven, onderwijs en gemeente slaat de handen ineen
26 om per sector waarin een mismatch is tussen vraag en aanbod, een goed
27 leerwerkakkoord af te spreken. Hierin worden concrete maatregelen en
28 doelstellingen geformuleerd.
- 29 • De her-, bij- en omscholingstrajecten worden gecontinueerd en waar mogelijk
30 uitgebreid.
- 31 • Het Rotterdams Scholingsfonds wordt versterkt en vergroot.

- 1 • Samen met (sociale) ondernemers worden leerwerktrajecten georganiseerd voor
2 beroepen waar veel vacatures voor zijn.
- 3 • In de wijken met de meeste werkzoekenden wordt als eerste gestart met het
4 oprichten van Leerpraktijkcentra.
- 5 • Gemeente, bedrijven en onderwijsinstellingen maken afspraken over mooie kansen
6 voor afgestudeerden van opleidingen in sectoren waar grote vraag naar is. Te denken
7 valt aan carrièrestartgaranties, zodat er met de eerste baan direct begonnen kan
8 worden.
- 9 • Er worden afspraken gemaakt met de onderwijsinstellingen in Rotterdam om de
10 focus te richten op richtingen met grote vraag naar banen, of aantrekkelijker te
11 maken.
- 12 • Er gaan ruimere subsidies naar onderwijsrichtingen met veel vraag uit het
13 bedrijfsleven.

14

15 **3.2 Creatie en behoud van banen**

16 De kracht van onze stad ligt in onze stad: Rotterdamse ondernemers en werkgevers zijn
17 hard nodig voor eerlijke en mooie banen. Ondernemers zijn werkgevers en werkgevers zijn
18 ondernemers. 85% van de bedrijven in Rotterdam is MKB en de gemiddelde grootte van een
19 bedrijf is zeven personen. De Rotterdammers die hier aan het roer staan, beslissen over de
20 banen op de werkvloer van Rotterdam. De PvdA gelooft niet in barrières, maar in
21 samenwerken met lokale ondernemers en werkgevers. Want dit draagt bij aan meer, nieuwe
22 en betere banen voor alle Rotterdammers.

23

24 Waardevol werk wordt niet altijd goed betaald. Sterker nog, dit is vaak onderbetaald of zelfs
25 onbetaald werk. Wat ons betreft kan er in de wijk heel veel werk gedaan worden dat door alle
26 bewoners gewaardeerd wordt. Gecombineerd met de gedachte dat mensen met afstand tot
27 de arbeidsmarkt dit werk graag zouden uitvoeren, kan dit een mooi alternatief zijn en echt
28 betaald (dus lonend) werk opleveren. Daarbij kan het bijdragen aan een grotere sociale
29 cohesie in de wijk en de uitkeringsgerechtigde weer perspectief geven op de arbeidsmarkt.
30 Ook de sociale werkplaats of het sociaal ontwikkelbedrijf moet daarom blijven. Rotterdam
31 huisvest een van de grootste sociale werkplaatsen van het land en daar is de PvdA
32 Rotterdam trots op.

1 Veel bedrijven in Rotterdam kampen ook na de coronacrisis met schulden. Veel van de deze
2 bedrijven waren gezond voordat de crisis begon. Wat de PvdA Rotterdam betreft doet de
3 gemeente Rotterdam er alles aan wat in haar macht ligt om ervoor te zorgen dat bedrijven
4 niet onnodig ‘omvallen’ en zodoende goed werk verloren gaat voor de stad.

5 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 6 • De wijkbasisbaan wordt voortgezet en uitgebreid en altijd tegen het wettelijk
7 minimumloon betaald.
- 8 • De sociale werkplaats of het sociale ontwikkelbedrijf moet voldoende beschikbaar
9 blijven in Rotterdam. Zo kunnen de mensen met een blijvende afstand tot de
10 arbeidsmarkt nuttig werk doen en vallen ze niet meer tussen wal en schip.
- 11 • Bedrijven die nog naweeën hebben van de coronacrisis komen in aanmerking voor
12 uitstel van betaling van de gemeentebelastingen. Daar waar de gemeente als
13 verhuurder optreedt van vastgoed, draagt de gemeente er zorg voor dat hier
14 maatwerk geleverd wordt en waar mogelijk coulant wordt omgegaan met de
15 schulden. De menselijke maat van de overheid is ook van toepassing op ondernemers
16 en bedrijven.

17

18 **3.3 Banen in de nieuwe economie en vestigingsklimaat**

19 De transitie naar een duurzame stad moet wat de PvdA Rotterdam betreft ook een sociale
20 transitie zijn. Dit biedt kansen voor nieuwe en duurzame werkgelegenheid. De gemeente en
21 Havenbedrijf dienen ervoor zorg te dragen dat de Rotterdammer ook daadwerkelijk
22 profiteert van de nieuwe banen die hier ontstaan. Duurzame banen die lang blijven bestaan.

23

24 Rotterdam moet kunnen concurreren op snelheid en flexibiliteit. Met de focus op Made in
25 Rotterdam wordt de productie van producten met hoge toegevoegde waarde, met name in
26 productiebedrijven die bijdragen aan de energietransitie, een boost gegeven. Denk hierbij
27 aan de productie, assemblage en onderhoud van zonnepanelen. Belangrijk hierbij is dat het
28 vestigingsklimaat gunstig is voor deze bedrijven. Daarbij is het belangrijk dat het werk
29 dichterbij de mensen wordt gebracht.

30

31

1 Ook hebben we een hele grote gezondheidssector in Rotterdam met het grootste
2 academische ziekenhuis van Nederland, het Erasmus MC. Maar er zijn ook andere
3 universiteiten en hogescholen in de regio met veel toepasbare kennis op dit gebied, denk aan
4 de samenwerking met de TU Delft in de Medical Delta. Ontwikkelingen in deze sector
5 moeten dus worden gestimuleerd. Dit wordt een bredere aanpak dan alleen de 'zorgsector'.
6 Ook technologische ontwikkelingen, gezonde leefstijl en sport zijn belangrijk. Niet alleen zal
7 de Rotterdammer hier werk in kunnen vinden, maar dit zal ook bijdragen aan de gezondheid
8 van de Rotterdammer in het algemeen.

9

10 Bij vestigingsbeleid van bedrijven wordt er actief getracht om sterk rekening te houden met
11 wat de bijdrage is op het gebied van duurzame werkgelegenheid voor de Rotterdammer.
12 Prioriteit bij verdelen van kostbare bedrijfsgrond zal op werkgelegenheid moeten liggen. Te
13 veel bedrijven zijn ruimte-, en kapitaalintensief en niet zozeer arbeidsintensief. Daarnaast
14 moet het vestigingsklimaat interessant gemaakt worden voor de drie genoemde
15 economische groei clusters, maar moet er ook aandacht zijn voor bedrijven (naast zorg en
16 haven), voor bouw, techniek en transport en logistiek.

17

18 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 19 • De Rijksoverheid wordt opgeroepen om een compensatiefonds op te richten voor
20 banen die verloren gaan in de Rotterdamse haven dankzij de energietransitie.
- 21 • Er wordt meer geïnvesteerd in de Rotterdamse hightech- en maakindustrie.
- 22 • Startende bedrijven in de duurzaamheids- en gezondheidssector zullen ruimer baan
23 moeten worden geboden om te groeien. Beperkende regelgeving moet zoveel
24 mogelijk worden opgeschort.
- 25 • Er wordt een kennis- en expertisecentrum op het gebied van innovatieve gezondheid
26 ontwikkeld waarbij startups en kleine bedrijven kunnen aanhaken.
- 27 • De Gemeente Rotterdam gaat actief bedrijven werven in de drie economische
28 groeiclusters (haven/tech, gezondheid en duurzaamheid) om een kickstart te
29 bewerkstelligen.
- 30 • Er komt beter en sneller (openbaar) vervoer naar de industrie op de Maasvlakte,
31 mogelijk in de vorm van bedrijfsvervoer.

1 **3.4 Welzijn: voorbij economie en inkomen alleen**

2 De Rotterdammer is gebaat bij een hoge levensstandaard. Een goede baan en
3 bestaanszekerheid is hierin erg belangrijk. Maar de inwoner van Rotterdam is zoveel meer
4 dan enkel een werkende mens. Uiteindelijk is het welzijn van de Rotterdammer het echte
5 doel. We moeten meer sturen op het welzijn, in plaats van alleen inkomen. Daarmee
6 bedoelen we een 'goed leven' vandaag, een duurzame toekomst en een grote mate van
7 gelijkheid met andere Rotterdammers. Een hoger welzijn biedt niet alleen maatschappelijke
8 voordelen, zoals een betere gezondheid, een prettiger sociaal leven, maar is voor iedere
9 Rotterdammer een belangrijk streven.

10

11 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 12 • De gemeente gaat gebruik maken van de Brede Welzijnsindicator, een *Welzijnsindex*
13 die jaarlijks gepubliceerd wordt en een duidelijk beeld geeft van de status quo over
14 het welzijn in de regio Rijnmond. Te denken valt aan punten als tevredenheid met
15 mentale en fysieke gezondheid, sociaal functioneren, woonomgeving en opleiding en
16 werk
- 17 • We gaan anders kijken naar hoe de gemeente haar geld besteedt. Er komt een
18 Welzijnsbegroting waarin welzijn van de Rotterdammer het uitgangspunt wordt en
19 niet puur de ontwikkeling van de welvaart van de Rotterdammer. Alle
20 beleidsmaatregelen moeten getoetst worden aan de bredere effecten op welzijn zoals
21 hierboven benoemd.

22

23 **3.5 De rol van de gemeentelijke organisatie**

24 De gemeente Rotterdam is een grote aanbesteder van werk. De inwoners van Rotterdam
25 zouden hiervan moeten profiteren. De PvdA Rotterdam staat een Rotterdam First principe
26 voor. Dit betekent dat de gemeente naast kwaliteit, en niet alleen prijs, ook selecteert op
27 goed werkgeverschap en werkgelegenheid voor de stad Rotterdam. Daarnaast moet er
28 gekeken worden naar duurzaamheid en zou er lokaler en kleinschaliger moeten worden
29 ingekocht. Zo krijgen het Rotterdamse MKB en de sociaal ondernemer een eerlijkere kans bij
30 aanbestedingen.

31 De gemeente Rotterdam geeft het juiste voorbeeld bij het creëren en waarborgen van echte,
32 fatsoenlijke banen. De gemeente Rotterdam is ook een inclusieve werkgever. Een inclusieve

1 werkgever benut de meerwaarde van diversiteit in diens organisatie en zorgt ervoor dat
2 werknemers hun mogelijkheden en talenten optimaal kunnen benutten.

3

4 De PvdA Rotterdam vindt dat de menselijke maat weer terug moet bij de overheid. De
5 gemeente Rotterdam moet weer betrouwbaar zijn. Om mensen perspectief te bieden moet
6 maximaal gebruik gemaakt worden van de mogelijkheden van de Participatiewet.

7

8 De afgelopen periode is er, dankzij de PvdA, het nodige veranderd in de cultuur van de
9 afdeling Werk & Inkomen, maar het kan altijd nog beter. Om het PvdA-beleid voort te
10 zetten is er bij de uitvoerende en controlerende afdelingen meer geld nodig om maatwerk te
11 kunnen leveren en om minder bureaucratisch en klantgericht te gaan werken. Ook vindt
12 Fraudeonderzoek tegenwoordig gericht plaats en er zijn experimenten om mensen
13 telefonisch te benaderen in aanvulling op de (juridisch) geschreven brieven. De gemeente
14 Rotterdam moet het werken vanuit vertrouwen voortzetten en uitbreiden.

15

16 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 17 • Onzekere contracten worden alleen ingezet in tijden van ziekte- en piekmomenten,
18 een vast contract na een jaar blijft het uitgangspunt.
- 19 • Voor werk bij de gemeente of aanverwante partijen en/of bij aanbestedingen geldt
20 een minimumloon van €14 per uur. Daar waar de gemeente invloed kan uitoefenen,
21 probeert de gemeente gelijke voorwaarden 'af te dwingen'.
- 22 • Ambtenaren van de sociale dienst hebben bij problemen persoonlijk contact met
23 mensen in de langdurige bijstand.
- 24 • Er wordt duidelijk gecommuniceerd richting Rotterdammers. Daarbij is het van
25 belang dat mensen worden ingelicht als zij een uitkering krijgen via de
26 Participatiewet. Maak rechten en plichten inzichtelijk via voorbeelden. Herhaal dit
27 bij wijzigingen.
- 28 • Mensen die buiten de regels vallen van de participatiewet worden, indien nodig,
29 (tijdelijk) geholpen aan voldoende inkomen. Ook wordt er gebruik gemaakt van de
30 mogelijkheid om verplichtingen, die de wet mensen oplegt, (tijdelijk) buiten werking
31 te stellen als dat mensen in hun individuele situatie helpt.

- 1 • Om de cultuur binnen cluster Werk & Inkomen van de gemeente verder te
2 verbeteren, wordt er bij de uitvoerende en controlerende afdelingen meer geld
3 vrijgemaakt om maatwerk te kunnen leveren, om minder bureaucratisch en
4 klantgericht te gaan werken.
- 5 • Bij foutjes uit onwetendheid wordt er eerst een berisping en eventueel toelichting
6 gegeven en niet gelijk een boete.
- 7 • Als er een gesprek tussen de gemeente en een Rotterdammer plaatsvindt, dan wordt
8 er gesproken met de betrokkenen en hun vertrouwenspersonen. Gesprekken worden
9 ook gebruikt worden om de regels te herhalen waar mensen zich aan moeten
10 houden.
- 11 • Er wordt meer rekening gehouden met mensen die de taal minder goed spreken of
12 een verstandelijke beperking hebben.
- 13 • Betrokkenen krijgen de gelegenheid om per telefoon, per app en/of per mail vragen
14 te stellen aan hun vaste contactpersoon.

15

16 **3.6 Een inclusieve arbeidsmarkt**

17 Niet iedereen heeft dezelfde kansen op de arbeidsmarkt. Je opleiding, achtergrond en uit
18 welke wijk je komt, spelen allemaal een rol bij het verkrijgen van toegang tot de
19 arbeidsmarkt. Ouderen hebben moeite met het vinden van een baan. En ook jongeren met
20 een migratieachtergrond hebben, ook bij gelijke opleiding, beduidend slechtere kansen. En
21 waar bijscholing voor hoger opgeleiden een permanent onderdeel van hun werkzame leven
22 is, is dat voor middelbaar en lager opgeleiden nauwelijks het geval. Deze ongelijke kansen
23 zijn voor de PvdA Rotterdam geen vaststaande feiten, maar aan te pakken verschillen. We
24 willen immers bestaanszekerheid en goed werk voor iedereen, nu en ook morgen. Wat de
25 PvdA Rotterdam betreft heeft de gemeente Rotterdam een actieve rol in het zorgen
26 hiervoor.

27

28 Meedoen in een baan betekent veel voor mensen: financiële zelfstandigheid, sociale
29 contacten en een duidelijke dagstructuur. Dit geldt ook voor mensen met een grotere
30 afstand tot de arbeidsmarkt, ook zij moeten mee kunnen doen. Mensen met een beperking
31 hebben op de arbeidsmarkt een grote achterstand. Die achterstand moet verdwijnen.

32

33

1 Mensen met een beperking hebben recht op het werk dat bij hen past. De arbeidsmarkt
2 moet daarom inclusiever worden. In een inclusieve arbeidsmarkt hebben werkzoekenden
3 met een beperking dezelfde kans op een baan als werkzoekenden zonder beperking. Er
4 moeten meer duurzame banen komen voor mensen met een beperking zodat ook zij een
5 sterkere positie krijgen op de arbeidsmarkt. Rotterdammers met een beperking moeten
6 meer ondersteuning krijgen bij het vinden en behouden van een baan.

7

8 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 9 • Om een inclusieve arbeidsmarkt te realiseren moet het VN-verdrag Handicap
10 uitgevoerd worden, ook voor werk.
- 11 • De gemeente Rotterdam streeft ernaar om verbeteringen aan te brengen aan de
12 Participatiewet.
- 13 • Een werkgever is verplicht om arbeid van gelijke waarde gelijk te belonen. De
14 gemeente geeft hierin het voorbeeld en zorgt dat de komende vier jaar voor alle
15 ambtenaren van Rotterdam gelijke beloning aantoonbaar is.
- 16 • De gemeente gaat mystery guests inzetten om discriminatie op de arbeidsmarkt aan
17 te pakken.

18

19 **3.7 Armoedebestrijding**

20 Ieder kind in Rotterdam verdient gelijke kansen. Zodra de omgeving van het kind dit niet
21 kan bieden, biedt de overheid steun. Geen enkel kind dat naar school gaat in Rotterdam mag
22 worden buitengesloten van activiteiten als schoolreisjes of sportlessen, omdat de omgeving
23 van het kind de gevraagde bijlage niet kan inleggen. Armoede wordt te vaak van generatie op
24 generatie doorgegeven. Deze cirkel kunnen wij doorbreken door met lef te strijden voor
25 kansengelijkheid onder kinderen. Dat vraagt om realiteit, creativiteit en durf in onze
26 aanpak. Daarom staat de PvdA pal voor de eis dat géén enkel kind in Rotterdam uitgesloten
27 wordt door armoede. Daarnaast wil de PvdA dat de financiële situatie van het gehele gezin
28 wordt verbeterd. Bijvoorbeeld door gezinnen te helpen om fatsoenlijk de feestdagen te
29 kunnen vieren of er voor te zorgen dat alle Rotterdammers het openbaar vervoer kunnen
30 nemen.

31

1 Rotterdammers met schulden zijn een marketing-target voor bedrijven met een
2 verdienmodel op schulden. Landelijke maatregelen duren te lang en we zien teveel sociaal
3 leed in onze stad door de schuldenproblematiek. Bewindvoerderskantoren, incassobureaus
4 en andere organisaties die een bewust verdienmodel op de schulden van Rotterdammers
5 hebben, hebben geen vrij speelveld meer. De gemeente heeft een waarschuwingsplicht naar
6 de Rotterdammer. Zij moet daarom weten welke organisaties niet betrouwbaar zijn op basis
7 van de input van Rotterdammers.

8
9 De verdienmodellen op schulden zijn geen bloeimodel meer op onze Rotterdamse grond.
10 Het is nu bijzonder moeilijk om als individueel persoon, zonder formele organisatie zoals
11 een bewindvoerderskantoor, groen licht te krijgen bij de KBR voor een schuldentraject zoals
12 de minnelijke regeling. Individuele schuldenaren krijgen een KBR-medewerker toegewezen
13 om samen het papierwerk door te gaan.

14
15 Niet alleen de schuldenaar maar ook de schuldeiser is niet gebaat bij de huidige aanpak van
16 schulden. Schulden blijven te lang liggen en veel schulden hebben simpelweg geen uitzicht
17 op volledige afbetaling binnen afzienbare tijd. Veel schuldenaren komen bij een
18 bewindvoerder terecht, blijven gemiddeld 7 jaar hangen waarbij geen enkele vooruitgang op
19 het dossier wordt geboekt.

20
21 Rotterdammers moeten voelen dat de gemeente met hen in verbinding staat en vertrouwen
22 in hen heeft. Dit betekent dat Rotterdammers niet langer van “het kastje naar de muur”
23 gestuurd worden. Op deze manier voelt de gemeente voor Rotterdammers als één kloppend
24 hart, dat effectief en menselijk de hulpvragen integraal aanpakt.

25

26 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 27 • De mogelijkheden van de Rotterdampas worden uitgebreid om te voorkomen dat
28 kinderen worden uitgesloten door armoede.
- 29 • Werkzoekenden met (jonge) kinderen krijgen aandacht en begeleiding van de
30 gemeente om uit een uitkering te geraken en betaald werk te vinden.

- 1 • Er komt een zwarte lijst van de Rotterdamse schuldenindustrie. Deze lijst wordt
2 beheerd door de gemeentelijke organisatie.
- 3 • Rotterdammers met schulden kunnen voortaan zélf aankloppen bij de Kredietbank
4 en samen met één toegewezen KBR-medewerker toewerken naar groen licht.
- 5 • Wij eisen van de Rotterdamse Kredietbank dat deze iedere aanmelding serieus
6 neemt, ook als daar géén b.v. mee gemoeid is.
- 7 • Rotterdamse schuldeisers wachten te lang op hun geld. Wij brengen in kaart waar de
8 schulden blijven “hangen” en werken toe naar een Rotterdamse schuldendeal. De reis
9 van een schuld wordt in kaart gebracht.
- 10 • Om niet meer van het kastje naar de muur gestuurd te worden krijgen
11 Rotterdammers met hulpvragen één vertrouwenspersoon toegewezen, die dezelfde
12 taal spreekt, die aanspreekpunt en aanpak-punt is.
- 13 • Bijstand en andere uitkeringen worden voortaan vóór de feestdagen gestort.
- 14 • De gemeente gaat in gesprek met bewindvoerders en kredietbanken om het geld van
15 hun cliënten vóór de feestdagen te storten.
- 16 • Het openbaar vervoer wordt gratis voor Rotterdammers met geld- of
17 betalingsproblemen.
- 18 • Het Fonds Bijzondere Noden wordt structureel verhoogd en moet ruimer ingezet
19 kunnen worden.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

1 **4. Duurzaamheid**

2 Op 8 juli 2021 heeft de gemeenteraad van Rotterdam de noodtoestand voor het klimaat
3 uitgeroepen. Dat is niet voor niets. Het is namelijk één minuut voor twaalf wat het klimaat
4 betreft. De afgelopen jaren heeft de stad met de PvdA in het college grote stappen gezet. De
5 klimaatverandering gaat alleen sneller dan lang is gedacht en de gevolgen worden steeds
6 zichtbaarder en voelbaarder. De tijd van lullen is wat de PvdA Rotterdam betreft inmiddels
7 al ruim voorbij. Het is tijd dat er gepoetst gaat worden. Want als we willen dat de
8 toekomstige generaties ook van onze prachtige stad kunnen genieten is een schoner,
9 eerlijker en duurzamer beleid nodig in Rotterdam.

10

11 Onze stad is verantwoordelijk voor 20% van de CO2 uitstoot van Nederland. De realiteit is
12 dat als we zo doorgaan dat Rotterdam over een aantal jaar niet meer bestáát. Daarnaast is de
13 luchtkwaliteit in Rotterdam een van de slechtste van het land. Hierdoor gaan
14 Rotterdammers gemiddeld 7 jaar eerder dood dan andere Nederlanders. Ook weten we
15 inmiddels dat de doelen die zijn gesteld in het klimaatakkoord van Parijs en de Nederlandse
16 klimaatwet niet voldoende zijn om de opwarming van de aarde te stoppen. Het is daarom
17 onze plicht om onze verantwoordelijkheid te nemen. Dit betekent dat Rotterdam in 2030
18 haar CO2 uitstoot met 65% gereduceerd heeft.

19

20 Met de haven, het industrieel complex in onze achtertuin en een stad die is opgebouwd als
21 autostad liggen er grote uitdagingen. Het zal dan ook grote investeringen, durf en
22 daadkracht vergen om onze doelen te bereiken. Als er echter één stad is waar we uitdagingen
23 niet uit de weg gaan, dan is het Rotterdam wel. Want of het nou gaat om de wederopbouw,
24 het aanleggen van de metro of de Erasmusbrug. We hebben als stad bewezen dat we de durf
25 en daadkracht hebben om vooruit te lopen en pionier te zijn.

26

27 De grootste uitdagingen voor het vergroenen van onze stad zijn: de transformatie van de
28 haven en het industrieel complex, mobiliteitsgeluk voor iedere Rotterdammer en meer
29 natuur van een betere kwaliteit. Ook is het voor de PvdA prioriteit dat iedere Rotterdammer
30 in een duurzaam huis met een betaalbare energierekening woont. Een transitie van deze
31 omvang is niet makkelijk. Het vraagt om een duidelijke koers en een gemeente die durft te
32 sturen.

1 We moeten samenwerken met maatschappelijke partners en innovaties en investeringen
2 stimuleren. Rotterdam heeft alles in zich om de transitie tot een succes te maken. Met een
3 schone stad, duurzame banen en een zeker bestaan voor iedere Rotterdammer als resultaat.

4

5 **4.1 Rotterdam als duurzame havenstad**

6 Rotterdam heeft de grootste haven van Europa. De haven biedt 385.000 directe en indirecte
7 arbeidsplaatsen. Veel van deze banen zijn nu nog in de grijze industrie, maar liefst 90% van
8 de Rotterdamse CO2 uitstoot komt uit de haven. Het is dan ook duidelijk dat er veel moet
9 veranderen in de poort van Europa.

10

11 Richting 2050, en het liefst eerder, is het zeker dat fossiele grondstoffen uit onze economie
12 verdwijnen. Als we de grootste haven van Europa willen blijven en honderdduizenden
13 mensen van een baan willen blijven voorzien dan zal de haven mee moeten bewegen naar de
14 nieuwe economie. Het is goed om te zien dat het belang hiervan ook bij bedrijven in de
15 haven is doorgedrongen. Er wordt werk gemaakt van de energietransitie en het reduceren
16 van uitstoot. Wat de PvdA Rotterdam betreft is het echter niet genoeg. Om in 2050
17 klimaatneutraal te zijn moet er worden doorgeschakeld naar de volgende versnelling. De
18 komende jaren zijn cruciaal voor het voortbestaan van de haven en de stad. De Rotterdamse
19 haven moet daarom de spil van de energietransitie in Europa worden. De gemeente moet
20 wat de PvdA Rotterdam betreft de haven hierin faciliteren waar nodig, subsidiëren waar het
21 niet anders kan en aansporen om tempo te maken waar het moet. De belangrijkste
22 focuspunten hierin zijn waterstof, groene industrie en elektrificatie.

23

24 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 25 • Met een gedeelte van de Enecogelden wordt, samen met het bedrijfsleven een fonds
26 opgericht om de energietransitie in de haven te versnellen. Gefocust wordt hierbij op
27 grotere verduurzamingsprojecten op het gebied van waterstof, groene chemie en
28 elektrificatie.
- 29 • Het programma gericht op duurzame start- en scale-ups wordt gecontinueerd en
30 uitgebreid om startende bedrijven in Rotterdam wegwijs te maken in het woud van
31 subsidies.

- 1 • De gemeente Rotterdam versnelt samen met het Havenbedrijf
2 vergunningsprocedures en ontwikkelt gunstige randvoorwaarden voor
3 verduurzaming in de haven. Waaronder het creëren van extra experimenteerruimte
4 voor duurzame innovaties in het haven industrieel complex.
- 5 • Om als aandeelhouder van het Havenbedrijf Rotterdam maximale invloed uit te
6 kunnen blijven oefenen op de energietransitie in de haven worden de aandelen niet
7 verkocht. Er wordt een strategie ontwikkeld om het aandeelhouderschap actief in te
8 zetten voor een duurzame haven.
- 9 • De krachtstroom aansluitingen worden verdubbeld in vier jaar tijd voor de
10 aanlanding van de energie gewonnen op zee en de productie van waterstof.
- 11 • De kolencentrales op de Maasvlakte worden zo snel mogelijk gesloten.

12

13 **4.2 Een duurzame woning met een betaalbare energierekening**

14 In de jaren 60 van de vorige eeuw ging Nederland over op het aardgas. Dat was warmer,
15 schoner en makkelijker dan de kolen die we tot dan toe gebruikten. Inmiddels weten we dat
16 het verbranden van aardgas schadelijk is voor het milieu. Ook weten we dat de voorraad
17 aardgas niet oneindig is en het opboren van aardgas voor veel problemen zorgen in
18 Groningen. En omdat we niet afhankelijk willen worden van andere landen is het goed om
19 het gas te vervangen door andere, duurzamere, alternatieven.

20

21 Deze energietransitie brengt veel onzekerheid met zich mee. Dat Rotterdammers zich
22 zorgen maken is dan ook niet gek. Hoe ga ik mijn huis straks verwarmen? En wie gaat het
23 isoleren van mijn huis betalen? Voor de PvdA Rotterdam is het van essentieel belang dat de
24 rekening eerlijk wordt verdeeld. Dat betekent maatwerk voor huurders en eigenaren. Of je
25 nu in een corporatiewoning woont of huurt bij een particulier, de PvdA zet druk op
26 corporaties en beleggers om de verduurzaming van woningen te versnellen. Ook
27 woningeigenaren zitten er niet allemaal even warmpjes bij. De investering in een oude
28 woning kan al snel hoger zijn dan je kan betalen. Wat de PvdA Rotterdam betreft moet de
29 gemeente Rotterdam ook dan kijken wat er mogelijk is om die groep verder te helpen. Het
30 gaat om veel geld en dus kan de gemeente dit niet alleen. Samenwerking met het rijk en
31 gebruik maken van fondsen uit de Europese Unie zijn dan ook onontkomelijk.

32

33

1 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 2 • De wijkgerichte aanpak voor het isoleren van huizen wordt gecontinueerd. Als
3 alternatief voor aardgas wordt zoveel mogelijk gekeken naar lokale energiebronnen.
- 4 • Om het isoleren van huizen te stimuleren worden in de Europese Unie de benodigde
5 middelen gezocht, als onderdeel van de 'Renovation Wave'. Hiervoor wordt een
6 lobbytraject opgestart bij het Rijk.
- 7 • Vanaf 2030 moeten alle huizen in Rotterdam minimaal energielabel B hebben. Met
8 verhuurders wordt de afspraak gemaakt dat de totale woonlasten (huur +
9 energierekening) gelijk blijven.
- 10 • De daken in de stad en haven moeten meer gebruikt worden voor zonnepanelen en
11 als groene daken. Het gemeentelijk vastgoed wordt daarbij als eerst aangepakt.
12 Particuliere Initiatieven voor het vergroenen van daken worden actief ondersteund
13 met kennis, kunde en financiële middelen.
- 14 • Het elektriciteitsnetwerk moet verzaamd worden en Stedin heeft de komende jaren
15 waarschijnlijk extra vermogen vanuit de gemeente nodig. De gemeente Rotterdam
16 moet waar nodig bijspringen, zodat de energietransitie in onze stad geen vertraging
17 oploopt.
- 18 • Er wordt vol ingezet op milieucoaches om bewoners te helpen bij het van het gas
19 gaan en isoleren. Ook zullen zij de wijk ingaan om voorlichten te geven over het
20 belang van de energietransitie.
- 21 • Corporatieve oplossingen om warmte of elektriciteit op te wekken met decentrale
22 aanpak worden actief ondersteund van de gemeente met kennis, kunde en financiële
23 middelen. Hierbij hebben bewoners geen inspraak maar medezeggenschap.
- 24 • Na ieder project volgt er een evaluatie van het aardgasvrij maken van wijken met
25 focus op de succesfactoren.
- 26 • Het bestrijden van energiearmoede in Rotterdam blijft doorgaan. De energietransitie
27 wordt daarbij als middel gebruikt om energiearmoede in de toekomst tegen te gaan.
28 Zo kunnen inclusieve energiecoöperaties op wijkniveau kapitaalkrachtige en minder
29 kapitaalkrachtige bewoners verenigen, zodat toch iedereen kan meeprofiteren van
30 een duurzame energievoorziening.
- 31 • Er wordt een puntensysteem voor natuurinclusief bouwen naar Haags model
32 geïntroduceerd.

33

1 **4.3 Een schone wijk**

2 Of het nou gaat om luchtkwaliteit of straatvuil, de PvdA Rotterdam vindt het van essentieel
3 belang dat Rotterdam een schone stad is. Ondanks dat de mensen van Stadsbeheer er alles
4 aan doen om de stad schoon te houden is straatvuil ergernis nummer één van vele
5 Rotterdammers.

6

7 Wat de PvdA Rotterdam betreft heeft iedere Rotterdammer recht op een schone wijk. Het is
8 bewezen dat Rotterdammers zich daar prettiger en veiliger voelen. Daarnaast is straatvuil
9 slecht voor het milieu. De afvalverwerking moet daarom beter georganiseerd worden.
10 Hiervoor wordt er ingezet op een wijkgerichte aanpak en wordt het scheiden van afval
11 makkelijker gemaakt.

12

13 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 14 • Er moet meer geld naar het legen van afvalcontainers. Op die manier kunnen
15 containers vaker gelegeerd worden wat zal voorkomen dat ze volkomen te zitten en er
16 afval naast geplaatst zal worden.
- 17 • Omdat het papiergebruik steeds verder toeneemt moet het aantal papiercontainers
18 worden uitgebreid.
- 19 • Het aantal bakken voor groente-, fruit- en tuinafval wordt uitgebreid over de gehele
20 stad.
- 21 • Op dit moment zijn milieuparken alleen open tijdens kantooruren. Milieuparken
22 krijgen daarom ruimere openingstijden zodat Rotterdammers ook na hun werk afval
23 weg kunnen brengen. Daarnaast worden milieustraten ook op zondag geopend.
- 24 • Stadsbeheer gaat werken volgens een wijkgerichte aanpak. Hierbij worden per wijk
25 dedicated teams ingericht die er verantwoordelijk voor zijn om hun wijk schoon te
26 houden.
- 27 • De gemeente Rotterdam blijft inzetten op handhaving. Asocialen die de stad
28 vervuilen moeten worden aangepakt.

29

30

31

32

33

1 **4.4 Mobiliteitsgeluk voor iedere Rotterdammer**

2 Rotterdam is een pionier als het gaat om mobiliteit. Met het oudste metronetwerk van
3 Nederland, de eerste afgezonken tunnel en de prachtige bruggen over de Maas hebben we
4 bewezen dat we onze tijd altijd ver vooruit zijn geweest. Daarbij is altijd de gedachte geweest
5 dat de auto het beste vervoermiddel is. Inmiddels weten we dat er vele nadelen aan de auto
6 kleven en daarom zet de stad nu in op groene alternatieven, zoals deelmobiliteit en
7 elektrische bussen.

8
9 Het autoverkeer is voor een groot deel verantwoordelijk voor de slechte luchtkwaliteit in de
10 stad. Tijdens de coronacrisis hebben we kunnen zien wat de positieve gevolgen zijn van
11 minder autoverkeer. Zo nam door minder auto's de stikstof, roet en fijnstof in de lucht
12 aanzienlijk af. Duurzame vervoersmiddelen zoals de fiets, het OV en deelmobiliteit krijgen
13 daarom prioriteit. Dat is niet alleen beter voor het milieu, maar ook nog eens eerlijker.
14 Rotterdammers bezitten namelijk gemiddeld slechts 0,6 auto per huishouden. We begrijpen
15 daarbij dat de auto voor sommige Rotterdammers een onmisbaar vervoermiddel blijft.
16 Bijvoorbeeld als je in de haven werkt of in de zorg nachtdiensten draait. Voor de PvdA
17 Rotterdam is het daarom van essentieel belang dat er goede en betaalbare alternatieven
18 komen.

19
20 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 21 • De focus in de stad wordt verlegd van de auto naar de voetganger, de fiets en het OV.
22 Op meer plaatsen moet de auto te gast worden of helemaal uit het straatbeeld
23 verdwijnen. Bijvoorbeeld in winkelstraten en straten waar scholen zich bevinden.
- 24 • Er wordt een plan gemaakt om doorgaand autoverkeer zo veel mogelijk uit de stad te
25 weren. Verkeersaders worden omgevormd naar 30 km straten met ruimte voor groen
26 en fietsers. Daarbij wordt rekening gehouden met werkverkeer, mindervaliden en
27 hulpdiensten.
- 28 • Parkeerplaatsen voor auto's moeten verdwijnen ten gunste van extra ruimte voor
29 fietsen, deelmobiliteit, groen, extra terrassen en brede trottoirs. Hierbij wordt
30 rekening gehouden met mindervaliden zodat de stad voor iedereen toegankelijk
31 blijft.
- 32 • Er wordt een plan gemaakt om ervoor te zorgen dat deelvervoer niet ten koste gaat
33 van de toegankelijkheid van de publieke ruimte. Hierin worden voorwaarden gesteld

- 1 aan het aantal exploitanten van deelvervoer en eisen aan het parkeren, verdeling van
2 het aanbod en beschikbaarheid. Exploitanten zijn alleen welkom als ze voldoen aan
3 deze eisen.
- 4 • Bij bouw- en herinrichtingsprojecten moet er meer rekening gehouden worden met
5 de fiets als primair vervoersmiddel. Zo moeten plekken om de fiets te parkeren beter
6 worden gefaciliteerd. Ook bij omleidingen en verkeerslichten wordt beter rekening
7 gehouden met fietsers, voetgangers en mindervaliden.
 - 8 • Het beleid van de afgelopen jaren voor de elektrificatie van het vervoer wordt
9 doorgezet. Alle personenvoertuigen en ‘lichte commerciële voertuigen’ van de
10 gemeente zijn voor het einde van de volgende collegeperiode volledig elektrisch, en
11 voor zwaar transport (bussen, vrachtwagens, straatvegers, etc.) gelden de afspraken
12 voor Zero Emissie Stadslogistiek.
 - 13 • 30 km per uur wordt de norm binnen de bebouwde kom. De PvdA Rotterdam wil dat
14 een volgend college extra middelen reserveert om de benodigde (fysieke)
15 aanpassingen te kunnen doen.
 - 16 • Verkeerslichten worden zo afgesteld dat openbaar vervoer, fietsers en voetgangers
17 voorrang hebben ten opzichte van auto’s.
 - 18 • De proeven met de fietsbank worden uitgerold over de gehele stad. De fietsbank is
19 bedoeld voor Rotterdammers die geen geld hebben om een fiets te kopen en wordt
20 gekoppeld aan de voedselbank.
 - 21 • Er wordt geëxperimenteerd met verkeershubs. Hierbij wordt er deelmobiliteit
22 gekoppeld aan een bepaalde wijk. De experimenten beginnen op Zuid.
 - 23 • De norm voor het aantal parkeerplekken per woning wordt herzien en naar beneden
24 bijgesteld.
 - 25 • De prijs van een parkeervergunning voor huishoudens met één auto mag niet worden
26 verhoogd. De vergunning voor een tweede of derde auto wordt wel verhoogd.
 - 27 • De dienstregeling voor het openbaar vervoer wordt verruimd. Ook in de nacht
28 moeten Rotterdammers de mogelijkheid hebben om met het openbaar vervoer te
29 reizen. Bijvoorbeeld als ze naar hun werk moeten of naar huis willen na het stappen.
 - 30 • Er wordt gezocht naar extra mogelijkheden voor P+R mogelijkheden aan de randen
31 van de stad met aansluiting op het ov.
 - 32 • Er wordt gekozen voor een tunnel die Feijenoord en de Esch met elkaar te verbindt
33 en deze alleen open te stellen voor voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer.

- 1 • Er wordt ingezet op een metroverbinding tussen Kralingse Zoom en Zuidplein. Op
2 die manier krijgt het openbaar vervoer op Rotterdam Zuid een flinke impuls en
3 geven we invulling aan de langgekoesterde droom voor een cirkellijn in Rotterdam.
4

5 **4.5 Een leefbare stad voor de toekomst**

6 De aarde wordt steeds warmer en het weer wordt steeds extremer. Hittegolven en hevige
7 regenval zullen steeds vaker voor gaan komen. In de betonnen jungle die Rotterdam heet is
8 dat geen prettig vooruitzicht. Het beton zorgt ervoor dat warmte wordt vastgehouden en
9 dat regen moeilijker afgevoerd kan worden. Hittestress en ondergelopen kelders kunnen het
10 gevolg zijn. Maatregelen om de stad klimaatneutraal te maken zijn niet genoeg. We zullen
11 ons ook moeten aanpassen aan de extremer wordende weersomstandigheden. Dit noemen
12 we ook wel klimaatadaptatie.
13

14 Klimaatadaptatie vraagt om aanpassingen in onze leefomgeving. De afgelopen
15 collegeperiode zijn er met de zeven stadsprojecten al mooie plannen gepresenteerd. Maar
16 het is niet genoeg. Veel straten zijn niet groen genoeg en de parken die er zijn liggen ver uit
17 elkaar en zijn niet met elkaar verbonden. Kortom: beton moet eruit en het groen moet erin.
18

19 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 20 • Er wordt een natuurkaart van Rotterdam gemaakt om inzicht te krijgen in de
21 onderlinge samenhang van de natuur in de stad. Op basis van de natuurkaart wordt
22 bepaald op welke manier groene stukken met elkaar verbonden kunnen worden.
23 • Met het oog op een steeds warmer wordende stad is het belangrijk om verkoeling te
24 kunnen zoeken. Daarom wordt de waterkwaliteit van de Rotterdamse wateren
25 verbeterd zodat zwemmen mogelijk is. Hierbij moet gedacht worden aan de Rotte, de
26 Kralingse Plas en de Bergsche Plas.
27 • In heel Rotterdam wordt het aantal drinkwaterpunten uitgebreid.
28 • Op Zuid worden de mogelijkheden onderzocht voor pocketparks. Deze groene oases
29 moeten ontmoetingsplaatsen worden in de steeds warmer wordende stad.
30 • Het tegelwippen gaat door. De gemeente ondersteunt initiatieven voor groenere
31 (gevel) tuinen. Ook kunnen bewoners initiatieven indienen voor het verwijderen van
32 parkeerplaatsen in de wijk. Zij mogen zelf bepalen wat er voor terugkomt. Denk

1 hierbij aan een plek voor fietsen, een stuk groen of speeltoestellen voor kinderen. Er
2 worden extra middelen gereserveerd om deze initiatieven te ondersteunen.

- 3 • Er komen proeven waarbij bestrating van wegen, parkeerplaatsen en stoepen
4 waterdoorlatend en groen worden. Dit heeft een positief effect op biodiversiteit en
5 bodemgesteldheid, werkt verkoelend en houdt meer water vast.
- 6 • Bij het maaien van grasvelden en stroken in de publieke ruimte komt meer aandacht
7 voor behoud van biodiversiteit.
- 8 • Schieveen blijft een natuurgebied. Het bestemmingsplan wordt hiervoor gewijzigd.
- 9 • De Landtong Rozenburg blijft groen. Via walstroom en windmolens draagt het
10 gebied bij aan de verduurzaming van Rotterdam, maar voor verdere bedrijvigheid of
11 bebouwing is geen ruimte.
- 12 • Bij gebiedsontwikkeling dient de volkstuin een plaats te hebben. Daarnaast mag het
13 aantal volkstuinen niet verminderen.

14

15 **4.6 Burgerberaad: de klimaatstem van Rotterdammers moet gehoord worden**

16 Onderwerpen die iedereen raken, zoals de energietransitie of de woningcrisis, leiden vaak
17 tot polarisatie en onvrede omdat zij voor iedereen relevant is, maar vaak maar een klein deel
18 van de bevolking hierover gehoord wordt. Doordat de grote vervuilers wel invloed hebben op
19 besluitvorming, groeit de frustratie. Het heftige debat maakt dat veel lokale en nationale
20 politici hun handen niet vuil willen maken aan de lastige kwesties, waardoor besluitvorming
21 spaak loopt. Een proces dat polarisatie tegengaat, het vertrouwen in de politiek herstelt en
22 brede steun genereert voor maatregelen is nodig: een burgerberaad.

23

24 Een burgerberaad is meer dan een inspraakavond. Het bestaat uit zo'n 100-200
25 Rotterdammers die geloot en uitgenodigd zijn. Ze komen samen om na te denken over hoe
26 een rechtvaardige energietransitie kan worden gewaarborgd. Voor de PvdA Rotterdam is het
27 belangrijk dat de zorgen van de Rotterdammers gehoord worden. Het belang van het
28 verduurzamen van de stad is zó groot dat de mening van Rotterdammers onmisbaar is om
29 de transitie tot een succes te maken. Ook ondernemers moeten in dit proces betrokken
30 worden en een stem krijgen.

31

32

33

1 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 2 • De gemeente Rotterdam start een burgerberaad gericht op de energietransitie.
- 3 • De gemeente start een ondernemersberaad gericht op de energietransitie.

4

5 **4.7 Rotterdam als circulaire koploper**

6 Goed voorbeeld doet goed volgen. Afgelopen jaren heeft de gemeente met Rotterdam
7 Circulair al laten zien dat wij voorop willen lopen in de vergroening van grondstof ketens.
8 Wat de PvdA Rotterdam betreft mag er nog wel een schep ambitie bij. De gemeente moet
9 niet alleen bij het ophalen van afval, maar ook bij gebruik van haar eigen materialen voor
10 bijvoorbeeld wegonderhoud het goede voorbeeld geven. Er moet zo snel mogelijk een
11 materialenbank voor de bouw worden gecreëerd. Zo worden er jaarlijks 100 voetbalvelden
12 aan verharding vervangen in de stad. Dit moet circulair gebeuren. Niet alleen materialen
13 maar ook uitstoot in de keten moeten een plek krijgen in de opdrachtverlening van de
14 gemeente. Kan het lokaal en circulair? Dan krijgt die oplossing de voorkeur boven
15 geïmporteerd en nieuw geproduceerd.

16

17 Wat de PvdA Rotterdam betreft moet er komende vier jaar dus opgeschaald worden in het
18 vergroenen van onze eigen ketens. Dat doen we door zelf het goede voorbeeld te geven en
19 anderen te stimuleren met ons mee te doen.

20

21 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 22 • De gemeente gaat door met Rotterdam Circulair.
- 23 • De gemeente Rotterdam richt haar eigen processen zo in dat circulariteit het
24 belangrijkste criterium is bij herinrichtingsprocessen van de openbare ruimte. Het
25 hergebruiken van materialen krijgt voorrang boven de aanschaf van nieuwe, dure
26 materialen. Het handboek 'Openbare Ruimte Rotterdamse Stijl' wordt daarom
27 herzien.
- 28 • Om de Rotterdamse economie circulair in te richten investeert de gemeente in het
29 verbeteren van de logistieke processen. Zowel op financieel als op ruimtelijk gebied.
- 30 • Het wordt een eis dat bedrijven die herinrichtingsprojecten voor de gemeente
31 Rotterdam doen, dit circulair doen.

32

- 1 • Voor de bouw wordt er een materialenbank ingericht. Dit helpt niet alleen bij het
2 vormgeven van het circulaire proces, maar ook bij het verduurzamen van de
3 stadsdistributie.

4

5 **4.8 Rotterdam The Hague Airport wordt gesloten**

6 Wat ooit begonnen is als een klein vliegveld voor zakelijke vluchten, is uitgegroeid tot een
7 luchthaven met vele vakantiebestemmingen. Het aantal jaarlijkse passagiers is in twintig
8 jaar verdrievoudigd, de vliegtuigen die vanaf vliegveld Zestienhoven vertrekken worden
9 steeds groter en het aantal klachten is al jaren teveel.

10

11 In een stad met groene ambities is het niet uit te leggen dat een vliegveld slechts 600 meter
12 van de bebouwde kom verwijderd is. Daarnaast ben je vanaf Rotterdam Centraal bijna net zo
13 snel op Schiphol als op Rotterdam Airport. Wat de PvdA Rotterdam betreft wordt
14 Rotterdam The Hague Airport daarom op termijn gesloten. De ruimte die die het vliegveld
15 op dit moment inneemt kan gebruikt worden om de stad te vergroenen en de problemen op
16 de woningmarkt op te lossen.

17

18 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 19 • De gemeente Rotterdam gebruikt haar macht als aandeelhouder van het vliegveld om
20 bij de mede-aandeelhouders (de Rijksoverheid, gemeente Amsterdam en de Schiphol
21 Group) er op aan te dringen dat Rotterdam The Hague Airport wordt gesloten. Het
22 gebied dat vrijkomt wordt gebruikt voor de realisatie van woningen en natuurgebied.
- 23 • Zolang het vliegveld open is moet het aantal vluchten van en naar Rotterdam The
24 Hague Airport krimpen. Hoewel de gemeente Rotterdam zelf niet bij machte is om
25 dit te bepalen, zal de PvdA bij het rijk aandringen op krimp bij het nieuwe
26 luchthavenbesluit en oproep van bewoners in het participatietraject ondersteunen.
- 27 • Zolang het vliegveld open is moet er bij klachten over Rotterdam The Hague Airport
28 gehandhaafd worden.
- 29 • Er wordt een plan ontwikkeld om de ruimte die Rotterdam Airport momenteel
30 inneemt te herontwikkelen. De ruimte die vrijkomt moet ten goede komen van de
31 volkshuisvesting en de vergroening van de stad.

32

1 **5. Onderwijs**

2 De PvdA wil ieder kind en iedere jongere in de stad de belofte doen dat het Rotterdamse
3 onderwijs er voor hen is om het beste uit zichzelf te halen. Ook en juist als het even niet lukt
4 om op eigen kracht je weg naar de toekomst te vinden. Onderwijs helpt Rotterdammers,
5 jong en oud, om hun talenten te ontwikkelen en hun dromen te realiseren. Daarmee maakt
6 onderwijs het verschil in het leven van Rotterdammers. Het is voor de PvdA cruciaal dat
7 goed onderwijs voor iedereen beschikbaar is.

8
9 De onschatbare waarde van onderwijs wordt niet vanzelfsprekend gerealiseerd. Het creëren
10 van gelijke kansen in het onderwijs staat onder druk. Ook in het Rotterdamse onderwijs zien
11 we de ongelijkheid toenemen. En de gelijkwaardigheid en solidariteit onder druk komen te
12 staan. In de praktijk maakt het in Rotterdam voor je toekomstige kansen op de arbeidsmarkt
13 wél uit in welke wijk je opgroeit en naar school gaat. En dat is een ontwikkeling die de PvdA
14 wil keren.

15
16 De wijk en achtergrond waarin je woont en het opleidingsniveau en inkomen van je ouders
17 mogen in Rotterdam nooit bepalend zijn voor welke kansen jij als opgroeiende
18 Rotterdammer krijgt. Voor de PvdA is het essentieel dat het onderwijs als emancipatiemotor
19 nooit ontaardt in een verdeelmachine, waarin op jonge leeftijd de kaarten worden geschut
20 en de toekomstige kansen van Rotterdammers in beton worden gegoten. Dat is namelijk de
21 schaduwzijde als er een te groot gewicht aan individuele ontwikkeling en eigen
22 (studie)succes wordt toegekend. Daarom pleit de PvdA voor een ambitieuze stedelijke
23 onderwijsagenda die in het teken staat van het creëren van kansen en het terugdringen van
24 ongelijkheid. We geven Rotterdamse jongeren onder meer het Recht op Talentontwikkeling
25 en het Recht op een Stage. We pakken het lerarentekort aan en investeringen in de
26 samenwerking tussen onderwijs en (jeugd)zorg.

27
28 Maar ook buiten de klaslokalen ondernemen we actie. We dringen armoede terug en zorgen
29 voor schuldhulpverlening voor (jonge) ouders in een kwetsbare positie. We organiseren
30 gratis kinderopvang. Ook zorgen we ervoor dat iedere jongere een Schuldenvrije Start
31 maakt.

1 Juist als we in het gezin rond een kind en de persoonlijke levenssfeer van jongeren zorgen
2 wegnemen, ontstaat daardoor meer ruimte voor kinderen en jongeren om zich te
3 ontwikkelen. Het onderwijs moet ook een levenslang springkussen blijven wanneer je je wil
4 om- of bijscholen, of je ambities gedurende je loopbaan veranderen.

5
6 Onderwijs wijst ons tenslotte ook de weg naar een stad waarin we omkijken naar elkaar. Een
7 inclusieve en gelijkwaardige samenleving begint tussen de schoolmuren, waarin
8 Rotterdammers met, van en over elkaar leren. In het klaslokaal en op het schoolplein wordt
9 een basis gelegd om verschillen in de stad te overbruggen, onderling respect te kweken en
10 haat en discriminatie in de kiem te smoren. We zijn daarom voorstander van gemengde
11 wijken én gemengde scholen. Kinderen moeten in de eigen buurt met hun eigen
12 buurtgenoten naar school kunnen gaan.

13

14 **5.1 Het Recht op Talentontwikkeling voor Rotterdamse jongeren**

15 Iedere Rotterdammer heeft een Recht op Talentontwikkeling. Om het Rotterdamse Recht op
16 Talentontwikkeling te realiseren, is op alle onderwijsniveaus actie nodig. Want in de praktijk
17 zien we de wijk waarin een kind opgroeit en het opleidings- en inkomensniveau van ouders
18 wél steeds bepalender worden voor de kansen die Rotterdamse kinderen van huis uit mee
19 krijgen.

20

21 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 22 • We investeren extra in onze voor- en vroegschoolse educatie (VVE) zodat er geen
23 Rotterdammertjes met een achterstand aan hun schoolcarrière beginnen.
- 24 • Talentontwikkeling vraagt om goed onderhouden en goed geventileerde
25 schoolgebouwen. Oudere schoolgebouwen én de panden van scholen met
26 leerachterstanden krijgen voorrang in de meerjarige onderhouds- en investeringsagenda
27 om de onderwijshuisvesting in onze stad toekomstproof te maken en te verduurzamen.
- 28 • We pakken onder advisering aan en zorgen ervoor dat de talenten van ieder kind op onze
29 scholen herkend worden. We houden scherp in de gaten op welke scholen
30 onder advisering voorkomt en spreken hen daarop aan. Basisschoolleraars hebben vaak
31 geen inzicht in de schoolprestaties en verdere ontwikkeling van hun (ex)leerlingen in het

- 1 voortgezet onderwijs. We laten leraren in het basis- en voortgezet onderwijs daarom van
2 elkaar leren, waarmee we de kans op onder advisering in de toekomst verkleinen.
- 3 • We stimuleren in het voortgezet onderwijs brede scholengemeenschappen. Zo kunnen
4 kinderen van verschillende achtergronden van elkaar leren en zich aan elkaar optrekken.
5 Brede scholengemeenschappen krijgen daarom ook voorrang bij gemeentelijke subsidies
6 in het voortgezet onderwijs t.o.v. scholen die zich uitsluitend op één onderwijsniveau
7 richten.
 - 8 • Het wordt de Rotterdamse ambitie om meer kinderen boven hun basisschooladvies uit
9 te laten stijgen. Rotterdam heeft nu alleen een collegetarget om het aantal leerlingen te
10 verminderen dat “afstroomt” naar een lager niveau in het voortgezet onderwijs ten
11 opzichte van het advies op de basisschool.
 - 12 • De gemeente organiseert samen met de scholen, de Huizen van de Wijk en andere
13 partners buitenschoolse mogelijkheden voor kinderen en jongeren om in aanraking te
14 komen met sport, muziek, dans, kunst, (gezond) koken en techniek. Dat geeft scholen de
15 ruimte om zich op de kern van het onderwijs te richten: taal, rekenen, digitale
16 vaardigheden en burgerschapsvorming.
 - 17 • We stimuleren en faciliteren initiatieven in het beroepsonderwijs en hoger onderwijs
18 voor studenten, die door problemen in hun privé situatie (zoals huiselijk geweld of
19 loverboyproblematiek) onder hun daadwerkelijke studieniveau presteren. We
20 organiseren een goede combinatie van zorg en onderwijs. Zo voorkomen we dat deze
21 studenten ondergekwalificeerd hun opleiding verlaten.
 - 22 • Studenten met problematische schulden krijgen voorrang in de schuldhulpverlening. De
23 gemeente bevriest deze schulden van studenten. Indien een student een startkwalificatie
24 weet te behalen en uit de criminaliteit blijft, worden schulden kwijt gescholden. We
25 noemen dit de Rotterdamse Schuldenvrije Start.
 - 26 • Jonge moeders en vaders die studeren in het beroepsonderwijs krijgen toegang tot gratis
27 kinderopvang. Dit wordt in de omgeving van de onderwijsinstelling van deze studerende
28 ouders georganiseerd.
- 29
30

1 **5.2 Rotterdamse lerarendeal**

2 Het lerarentekort is een bedreiging voor de kwaliteit van het onderwijs. Als we niet nu in
3 actie komen, stijgt in Rotterdam het lerarentekort in het primair onderwijs naar
4 verwachting van 144fte in schooljaar 2019/2020 verder naar 325fte in schooljaar
5 2024/2025 (Staat van het Onderwijs). Omdat de tekorten vaak groter zijn op plekken met
6 meer kans op leerachterstanden, zorgen de tekorten ook voor meer ongelijkheid. Met name
7 in het basisonderwijs zijn de tekorten schrikbarend.

8

9 Een ongelijke situatie vereist een ongelijke aanpak. De PvdA wil daarom een Rotterdamse
10 lerarendeal. Met deze deal gaat de gemeente schoolbesturen aansporen om leraren op
11 scholen met veel tekorten beter te betalen. Ook komt er op die scholen meer
12 onderwijsondersteunend personeel in de uitvoering, zoals conciërges en
13 onderwijsassistenten. Met de lerarendeal moeten er dus veel meer middelen en personeel
14 naar die scholen die het meeste last hebben van het lerarentekort.

15

16 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 17 • Middelen vanuit het Rijk voor extra salaris voor leraren, onderwijsassistenten en
18 schoolleiders die werken op scholen met veel achterstanden moeten voor de komende
19 twee jaar structureel gaan worden. Hier staat wel wat tegenover: bij dit extra loon maken
20 we prestatie- en ontwikkelafspraken op scholen met leerachterstanden.
- 21 • Lerarentekorten op scholen met relatief veel leerachterstanden krijgen voorrang en
22 worden als eerste teruggebracht. Hiertoe worden gesprekken met de schoolbesturen
23 gevoerd en wordt gekeken naar de mix aan ervaring en loonschalen op deze scholen: er
24 moeten meer ervaren docenten en docenten in de hogere salarisschalen gaan werken.
- 25 • Sociale huurwoningen worden met voorrang toegewezen aan (startende) leraren.
- 26 • Rotterdamse leraren behouden hun recht op een gratis Rotterdampas.
- 27 • Pabo-studenten en student-onderwijsassistenten gaan eerder en intensiever (betaald)
28 stage lopen om ondersteuning te bieden in klassen.

29

1 **5.3 Recht op een Stage**

2 De coronacrisis heeft het aantal beschikbare stage- en leerwerkplekken flink onder druk
3 gezet. Het samenwerkingsverband Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) becijferde eind
4 augustus 2020 dat er landelijk een tekort is van 21.000 stages en leerbanen. Rotterdam was
5 één van de regio's waar de grootste daling te zien was. De PvdA is trots op het Regionaal
6 Actieplan Stages dat vervolgens in korte tijd van de grond is gekomen. Een unieke
7 samenwerking waarbij meerdere mbo-scholen, de gemeente, bedrijven- en
8 brancheorganisaties zich eensgezind hebben ingezet om te voorkomen dat duizenden
9 studenten in de regio niet op stage zouden kunnen vanwege corona.

10

11 De PvdA wil dit actieplan de komende jaren doorzetten, want ook na corona blijven stages
12 en leerbanen essentieel om Rotterdamse jongeren een kansrijke start te bezorgen en de
13 aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt vorm te geven. Elke jongere die in Rotterdam
14 studeert heeft een Recht op een Stage. We vragen van jongeren om actief op zoek te gaan
15 naar een passende plek en hiervoor een inspanning te doen. Die inspanning moet vervolgens
16 lonen. Gemeente, onderwijs en bedrijfsleven dragen samen de verantwoordelijkheid om
17 voor voldoende plekken te zorgen.

18

19 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 20 • Om het Recht op een Stage voor Rotterdamse jongeren te organiseren, gaan we door met
21 de aanpak vanuit de Leerwerkakkoorden om meer ondernemers, juist ook uit het
22 midden- en kleinbedrijf, te motiveren zich als leerbedrijf op te geven. We maken de
23 ambitie om voor 2021 minimaal 1.124 stageplekken te realiseren op alle
24 opleidingsniveaus (mbo, hbo en wo), waarvan minimaal een kwart voor mbo'ers
25 structureel voor de periode 2022 – 2026.
- 26 • Vanuit de gemeente wordt de opgestarte samenwerking tussen onderwijstellingen en
27 bedrijven voor het organiseren van een goede begeleiding van de stagairs verder
28 versterkt.
- 29 • Onnodige belemmeringen in de regels rond stage moeten verdwijnen. Door het
30 introduceren van duo-stages, waar twee studenten een plaats delen, kunnen bijvoorbeeld
31 meer studenten afstuderen. Ook het versneld erkennen van stagebedrijven kan het
32 tekort verder verkleinen.

- 1 • We stimuleren innovatieve oplossingen om juist stages en leerbanen te creëren op
2 plekken in de stad waar handen nodig zijn, zoals bijvoorbeeld in de (ondersteuning van)
3 het onderwijs en de zorg. In een aantal gevallen kunnen ook studenten met een andere
4 beroepsopleiding hier waardevolle praktijkervaring opdoen.

5

6 **5.4 Rotterdamse klassennorm**

7 De klassen in Rotterdam zijn vaak te groot. Juist op de scholen met veel leerachterstanden
8 zitten er vaak veel leerlingen in één klas. Er is tweedeling ontstaan tussen scholen die extra
9 personeel kunnen inhuren en kleinere klassen kunnen garanderen en scholen die dat niet
10 kunnen. Veel leerkrachten geven aan dat ze leerlingen niet de aandacht kunnen geven die ze
11 verdienen.

12

13 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 14 • In overleg met de verschillende schoolbesturen komen er richtlijnen voor
15 klassengrootte. Dit noemen we de Rotterdamse klassennorm. Docenten en ouders
16 krijgen een nadrukkelijke rol in deze gesprekken.
- 17 • We houden bij het bepalen van de klassennorm rekening met de bestaande
18 lerarentekorten. Inzet van remedial teachers en onderwijsassistenten wordt hierin ook
19 meegenomen. Voor de lange termijn willen we met deze klassennorm een ambitie
20 vastleggen voor goed onderwijs.

21

22 **5.5 Uitbreiden samenwerking tussen onderwijs en (jeugd)zorg**

23 De afgelopen jaren hebben het onderwijs en de jeugdzorg elkaar steeds beter weten te
24 vinden. Er is door de gemeente actief ingezet op nauwe samenwerking en dit heeft tot
25 succesvolle projecten geleid. Steeds meer jongerenwerkers, psychologen en pedagogisch
26 medewerkers komen met regelmaat op scholen of werken daar zelfs. Ook het onderwijs weet
27 de weg naar ondersteuning van jongeren door jeugdzorg steeds beter te vinden. Dit succes
28 wil de PvdA behouden en uitbreiden.

29

30

1 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 2 • De Onderwijs Zorg Arrangementen (OZA) worden uitgebreid. Deze manier van werken
3 is succesvol gebleken.
- 4 • Jongerenwerkers en -coaches krijgen spreekkamers op scholen. Enerzijds krijgen zij
5 hierdoor extra contactmomenten met (risico)jongeren in een andere omgeving.
6 Anderzijds kunnen zij korte communicatielijnen leggen met schoolpersoneel om zo
7 vroegtijdig probleemgedrag te kunnen signaleren.
- 8 • Om vroegtijdig risicogedrag te signaleren onder jongeren wordt de samenwerking tussen
9 onderwijs en jeugdzorg geïntensiveerd. Signaleringsstelsel SISA krijgt hierin een
10 belangrijke rol.
- 11 • Elke school krijgt een eigen toegewezen jeugdagent die nauw verbonden is met de school
12 en haar leerlingen. Deze jeugdagent komt regelmatig op school en is eerste
13 aanspreekpunt voor de schoolleiding bij veiligheidsvraagstukken. Ook weten leerlingen
14 op deze manier makkelijker de weg te vinden naar een vertrouwd gezicht van de politie.

15

16 **5.6 Offensief tegen laaggeletterdheid**

17 Een taal leren is één van de belangrijkste vaardigheden voor een kind. Taal is gedurende je
18 hele leven belangrijk om mee te kunnen doen. Maar in Rotterdam hebben 96.500 mensen
19 moeite met lezen, schrijven, en/of het gebruiken van digitale informatie. Mensen die moeite
20 hebben met de taal krijgen het ook sneller moeilijk op de arbeidsmarkt, lopen een groter
21 risico op problematische schulden en ervaren meer problemen met hun gezondheid. Dit
22 maakt de opgave op het gebied van laaggeletterdheid in Rotterdam én dus het belang van
23 een goede aanpak groot.

24 Met de aanpak van de gemeente in de afgelopen jaren, was er weliswaar aandacht voor het
25 thema, maar in de ogen van de PvdA ook teveel afstand van de praktijk. In de praktijk
26 kunnen ROC's door bekostigingsproblemen steeds minder vaak educatietrajecten aanbieden
27 en vangen vrijwilligers in de Huizen van de Wijk het wegvallen van wegbezuinigde
28 professionals op. Ook verschijnen er steeds meer commerciële taalaanbieders op het toneel,
29 waar de kwaliteit van het taalonderwijs niet altijd getoetst is.

30 De PvdA wil daarom dat de gemeente in de komende collegeperiode de regie neemt en een
31 Offensief tegen laaggeletterdheid start.

1 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 2 • De PvdA wil dat iedere Rotterdammer van jongs af in aanraking komt met de taal.
3 Consultatiebureaus en bibliotheken werken samen om jonge ouders te ondersteunen bij
4 het voorlezen, bijvoorbeeld met een BoekStart voor baby's. Gedurende de hele
5 onderwijsroute van peuterspeelzaal tot beroepsopleiding is taal een prioriteit.
- 6 • Nieuwe taalachterstanden worden voorkomen, door Rotterdammers van jongs af aan in
7 aanraking te laten komen met de taal. Dat vraagt om goed taalonderwijs op de
8 basisscholen.
- 9 • Om bestaande taalachterstanden te verkleinen, wil de PvdA dat er in elke wijk een
10 taalcentrum voor volwassenen komt (bijvoorbeeld in het Huis van de Wijk), waar goed
11 opgeleide professionals gratis taalles geven aan iedere volwassene die het nodig heeft. De
12 kosten van dit opleidingsaanbod verdienen zich (op termijn) terug via minder uitval in
13 het arbeidsproces en minder zorgkosten. Taalvrijwilligers en taalmaatjes kunnen hierin
14 ondersteunen.
- 15 • Schaamte en stigma rondom laaggeletterdheid moeten worden weggenomen, de
16 gemeente moet hierin het goede voorbeeld geven en dit actief uitdragen.
17 Wijkteammedewerkers, docenten en hulpverleners worden erop getraind signalen van
18 laaggeletterdheid te herkennen, het bespreekbaar te maken en mensen zo nodig door te
19 verwijzen naar taalaanbod. Lokale ondernemers en bedrijven worden betrokken om
20 bijvoorbeeld een taalcursus onder werktijd mogelijk te maken.

21

22 **5.7 Terugdringen van privatisering en commercialisering in het onderwijs**

23 Elke ouder wil het beste voor zijn of haar kind. Daarmee is de laatste jaren een industrie
24 ontstaan van schaduwonderwijs voor kinderen van de rijkere. Dure bijlessen vergroten
25 namelijk de ongelijkheid. Alle kinderen die extra onderwijs, huiswerkbegeleiding of coaching
26 in studievaardigheden nodig hebben, moeten dat via school of in de wijk kunnen krijgen.
27 Scholen moeten hiervoor extra middelen gaan ontvangen. Ouders zijn vrij om elke extra
28 ondersteuning die zij willen voor hun kind te organiseren. Wij gaan de ouders die dit niet
29 kunnen betalen hierbij helpen, met een goed gemeentelijk aanbod dat dure bijlessen
30 overbodig maakt.

31

1 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 2 • De kinderen van Rotterdammers met een klein inkomen krijgen een vergoeding voor
3 digitale schoolhulpmiddelen die zij vrij kunnen inzetten naar eigen inzicht. De
4 vergoeding vindt plaats via de Rotterdampas.
- 5 • Er komt meer ondersteuning voor (wijk)initiatieven gericht op huiswerkbegeleiding voor
6 leerlingen, zoals bijvoorbeeld de Powerklas of het ZuiderLokaal. We organiseren
7 samenwerking tussen deze initiatieven, de Huizen van de Wijk en de
8 buurtbuurtbibliotheek. Ook ouders kunnen hier terecht voor ondersteuning.
- 9 • De gemeente Rotterdam gaat collectieve afspraken maken met alle Rotterdamse
10 schoolbesturen om het aantal zzp docenten en docenten die werken via uitzendbureaus
11 omlaag te brengen. Op deze manier lekt namelijk onnodig veel onderwijsgeld weg.
- 12 • Er komen afspraken met de scholen over een maximale vrijwillige ouderbijdrage. De
13 verschillen tussen scholen in vrijwillige ouderbijdragen voor ouders zijn erg groot. Dit
14 zorgt voor tweedeling en ongelijke kansen. Scholen met een lage vrijwillige
15 ouderbijdragen kunnen geen extra personeel inhuren of buitenschoolse activiteiten
16 inhuren waardoor de werkdruk voor docenten toeneemt.

17

18 **5.8 Aan de slag met burgerschap voor alle jonge en nieuwe Rotterdammers**

19 Een inclusieve en gelijkwaardige samenleving begint tussen de schoolmuren, waarin
20 Rotterdammers met, van en over elkaar leren. Burgerschap is in Rotterdam dan ook een doe-
21 woord: op school en daarbuiten. Rotterdamse scholen gaan van voorschool tot en met hoger
22 onderwijs afspraken maken over burgerschapsonderwijs in het manifest ‘Scholen: veilige
23 oefenplaats voor burgerschap’. En ook buiten de school zijn allerlei organisaties in de wijk
24 actief om ervoor te zorgen dat we elkaar blijven ontmoeten.

25

26 Ook nieuwe Rotterdammers vangen we op en helpen we op weg. Per 1 januari 2022 gaat er
27 een nieuwe inburgeringswet in en wordt de gemeente verantwoordelijk voor de inburgering.
28 Het zo snel mogelijk leren van de taal en het zo snel mogelijk aan het (vrijwilligers)werk
29 gaan van statushouders maken we tot de belangrijkste prioriteit van het Rotterdamse
30 inburgeringsbeleid. We zorgen ervoor dat het inburgeringsonderwijs beter aansluit op het
31 reguliere onderwijs om zo de kwaliteit van en het slagingspercentage voor inburgering
32 omhoog te brengen.

1 Bij voorkeur organiseren we het inburgeringsonderwijs op reguliere onderwijsinstellingen.
2 En we organiseren samen met het bedrijfsleven startersbanen, juist in sectoren waar een
3 tekort aan personeel is.

4

5 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 6 • We gaan door met het programma “Burgerschap op de Basisschool”, dat de PO-Raad en
7 Stichting School & Veiligheid aanbiedt. Het programma ondersteunt scholen op
8 verschillende manieren bij het vormgeven van hun burgerschapsonderwijs.
- 9 • Met behulp van onderwijsprogramma’s wordt er aan de weerbaarheid van jongeren
10 tegen desinformatie gewerkt. Nepnieuws heeft invloed op de burgerschapsvorming van
11 jongeren en kan jongeren onnodig tegen elkaar opzetten.
- 12 • In navolging op elf Brabantse gemeenten gaan we in Rotterdam onderzoeken of er met
13 een zogenaamd Refugee Team gewerkt kan worden aan vroegtijdige scholing van
14 statushouders.
- 15 • We zetten ons ervoor in om te zorgen dat buitenlandse diploma’s en certificaten, die ook
16 geschikt zijn voor de Nederlandse arbeidsmarkt, sneller erkend worden. Dit helpt om
17 nieuwe Rotterdammers zo snel mogelijk aan een baan te helpen. Ook richten we samen
18 met het mbo beroepsopleidingen zo in dat studenten met een buitenlandse
19 vooropleiding makkelijker kunnen instromen. We organiseren deze beroepsopleidingen
20 voor sectoren met grote (verwachte) personeelstekorten, zoals bijvoorbeeld de zorg.
21

22 **5.9 Meer ouderbetrokkenheid**

23 Ouders willen hun kinderen helpen, maar weten soms niet hoe. Ze moeten dan geholpen
24 worden met opleiding, begeleiding, tips en cursussen om hun kind de steun te geven die
25 nodig is. Nog te vaak duurt het opstarten van deze hulp te lang. De wachtlijsten bij de
26 jeugdzorg en de wijkteams moeten verkort worden en er wordt in een vroegtijdig stadium
27 ondersteund.

28

29 Het opvoeden en begeleiden van een kind blijft natuurlijk in de eerste plaats het domein van
30 de ouders. Daarom willen we ouders in staat stellen om hun actieve rol bij de ontwikkeling
31 van hun kind te pakken.

1 Ouders zijn partner in het onderwijs en we verwachten van scholen dat ze daar werk van
2 maken. Ook scholen krijgen van de gemeente indien gewenst daarvoor ondersteuning in de
3 vorm van cursussen, trainingen en faciliteiten.

4

5 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 6 • Er komt een Rotterdamse ouderraad die meedenkt over het Rotterdams Onderwijs
7 Beleid (de verdeling van gemeentelijke onderwijsmiddelen). Deze ouderraad krijgt een
8 secretariële ondersteuning en bestaat uit ouders van zowel primair als voortgezet
9 onderwijs en heeft een representatieve dekking over de gebieden en schoolbesturen.
- 10 • De gemeente Rotterdam ontwikkelt een app voor ouders met informatie over het
11 onderwijs en jeugdzorg maar ook waarin ouders meldingen kunnen doen van zorgen en
12 hulp kunnen vragen bij bijvoorbeeld het wijkteam of jongerenwerkers in hun gebied,
- 13 • De Gemeente Rotterdam biedt trainingen aan docenten(teams) hoe de
14 ouderbetrokkenheid te vergroten. Dit komt naast de reeds bestaande trainingen en
15 onderwijsaanbod door de gemeente.

16

17 **5.10 Rotterdam als voorloper van “klassen en scholen zonder drempels”**

18 Sommige kinderen hebben de specifieke begeleiding en omgeving van het speciaal onderwijs
19 nodig om te leren en zich veilig te voelen. Maar het systeem van “passend onderwijs” leidt in
20 de praktijk ook vaak tot gescheiden werelden. Kinderen in het speciaal primair en voortgezet
21 onderwijs met een lichamelijke, motorische, verstandelijke en/of psychische beperking
22 zitten in veel gevallen niet in hun eigen wijk op school, hebben van en naar school meer
23 reistijd en komen daardoor niet of nauwelijks in aanraking met leeftijdsgenootjes in het
24 reguliere onderwijs.

25

26 Met ‘Steeds inclusiever’ heeft de Onderwijsraad onlangs een perspectief geschetst hoe het
27 onderwijs op langere termijn inclusiever kan worden voor leerlingen en studenten met een
28 beperking. De PvdA wil daarom dat Rotterdamse scholen voorlopers worden in het creëren
29 van “klassen en scholen zonder drempels”: op Rotterdamse scholen moet het de normaalste
30 zaak van de wereld zijn dat leerlingen met en zonder een beperking bij elkaar in de klas of in
31 de schoolkantine zitten.

1 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 2 • Elk Rotterdams kind heeft een recht op leren. Daarom wordt het aantal leerrechtpilots
3 en onderwijszorgarrangementen verder uitgebreid. Aan het einde van de volgende
4 collegeperiode moet daarmee het aantal leerplichtvrijstellingen minstens gehalveerd zijn
5 t.o.v. het schooljaar 2019 – 2020.
- 6 • De gemeente stimuleert actief de samenwerking en uitwisseling tussen speciaal en
7 regulier onderwijs. Binnen de klas bij het (gedeeltelijk) aanbieden van gezamenlijke
8 onderwijsactiviteiten, maar juist ook buiten de klas bij het organiseren van
9 buitenschoolse activiteiten zoals een sportdag of een werkweek. Rotterdam maakt
10 hierbij actief gebruik van landelijke experimenteerruimte zoals “Samen naar School
11 klassen.”
- 12 • Elk (meerjarige) investeringsplan in schoolgebouwen, gymzalen en sportlocaties wordt
13 getoetst op toegankelijkheid. Toegankelijke onderwijshuisvesting is letterlijk en
14 figuurlijk een fundament onder de beweging naar inclusiever onderwijs. Ook stimuleert
15 de gemeente dat reguliere en speciale scholen bij renovatie en nieuwbouw het onderwijs
16 onder één dak brengen.

17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28

1 **6. Veiligheid**

2 De PvdA Rotterdam wil dat iedereen zich veilig kan voelen: thuis, op straat, op school, op
3 ons werk en ook online. De stad kan alleen goed functioneren als we vertrouwen in elkaar en
4 de overheid hebben. Bewoners kunnen veel zelf doen, maar hebben hulp nodig van
5 onderwijs, jongerenwerk of GGZ instellingen als er wat mis dreigt te gaan. En als het al goed
6 mis is, moeten bewoners ervan opaan kunnen door politie en justitie te worden beschermd.

7
8 Preventief handelen als aanpak van maatschappelijke oorzaken van criminaliteit en van
9 sociale wanorde moet weer meer nadruk krijgen. De afgelopen decennia heeft de repressieve
10 en reactieve aanpak steeds meer de overhand gekregen. Het levert geen duurzame oplossing
11 voor de problemen van mensen. De PvdA Rotterdam wil een progressief, repressief én
12 preventief veiligheidsbeleid. Daarom wil de PvdA Rotterdam dat de gemeenteraad een veel
13 nadrukkelijker rol in de tot standkomen en controle op het veiligheidsbeleid neemt.

14
15 De veiligheid in Rotterdam is echter nog steeds oneerlijk verdeeld. Sommige wijken gaan
16 gebukt onder terreur van gewelddadige jeugdbendes of overlastgevende groepen. Het kan
17 niet zo zijn dat het uitmaakt voor de veiligheid van je kind in welke wijk je woont.

18
19 Wij zijn trots op onze politieagenten en boa's die elke dag weer de straat opgaan om ons
20 leven veiliger te maken. Helaas zien we de laatste jaren dat zij steeds vaker worden ingezet
21 voor taken die eigenlijk niet bij hen horen. Afkalving van zorg en welzijnsinstellingen en
22 capaciteitstekort bij de politie hebben die druk groter gemaakt. Daarom pleiten wij voor een
23 nadrukkelijker rol voor de wijkagent. Wij zien een brede taakopvatting van de politie die
24 zich moet toeleggen op de handhaving van zowel de rechtsorde als - samen met andere
25 instituten in de stad - hulpverlening bieden.

26
27 Veiligheid speelt echter niet alleen af op de straten en pleintjes. Digitaal vindt er steeds meer
28 criminaliteit plaats in de vorm van cybercriminaliteit. Een online misplaatste grap of
29 opmerking kan al leiden tot excessief geweld. De leefwereld van jongeren vindt steeds meer
30 online plaats en verdient daarom ook meer aandacht in het veiligheidsbeleid.

31

1 Om criminaliteit en geweld te bestrijden is de afgelopen jaren sprake geweest van een
2 projectcarroussel waarbij het ene goedbedoelde project werd opgestart terwijl het vorige
3 project nog niet eens was afgerond. Een gecoördineerde aanpak en inzet van structurele
4 middelen op vaste plekken in de wijk moet dit voorkomen. De PvdA Rotterdam wil een
5 zinvolle samenwerking tussen relevante partners in het zorg- en veiligheidsveld, waarbij op
6 wijk-, groep- of persoonsgericht niveau een zinvolle afweging tussen zorg en begrenzing
7 wordt gemaakt door de betrokken professionals.

8

9 De PvdA Rotterdam wil investeren in de wijken en voorzieningen zoals het Huis van de Wijk
10 maar ook in natuurlijke ontmoetingsplaatsen. Het sociale cement in een wijk moet altijd
11 bewaard blijven, ook bij renovaties en transformaties van wijken.

12

13 Daarom pleit de PvdA voor een ambitieuze, progressieve stedelijke veiligheidsagenda die
14 gebaseerd is op realisme en duidelijke kaders maar ook zorgt voor gelijkwaardigheid en zeker
15 zijn van een veilig gevoel voor iedereen.

16

1 **6.1 Etnisch profileren en preventief fouilleren**

2 De afgelopen jaren hebben we in Rotterdam een aantal zeer heftige incidenten meegemaakt
3 waarbij het harde en goede werk van onze politieagenten in een kwaad daglicht kwam te
4 staan. Wat betreft de PvdA Rotterdam zijn onze politieagenten geen racisten. Het
5 Rotterdamse beleid en keuzes van de politiek leiden in sommige gevallen tot een ongelijke
6 en racistische uitwerking in de praktijk. Dit kan nooit de bedoeling zijn in een rechtsstaat en
7 vraagt tot een grondige heroverweging van de keuzes die wij maken op veiligheidsgebied.
8

9 Preventief fouilleren, bedoeld om wijken veiliger en leefbaarder te maken, wordt in de
10 praktijk 'doelgroepfouilleren' waarbij specifieke doelgroepen onevenredig vaak worden
11 gefouilleerd. Het kan niet zo zijn dat specifieke gebieden vele jaren achtereen door de
12 gemeenteraad aangemerkt worden als veiligheidsrisico gebied. Gevolg is namelijk dat de
13 gemeente onze politieagenten de opdracht geeft deze gebieden langdurig intensief te
14 benaderen wat onvermijdelijk leidt tot onbehagen bij bewoners en beroepsbias bij onze
15 politieagenten.
16

17 Discriminatie is een breder maatschappelijk probleem dan dat van politie alleen. We zien het
18 bijvoorbeeld ook in onderwijs waar onderadvisering plaatsvindt bij armere (en dus in
19 Rotterdam vaak met migratie achtergrond-) gezinnen en op de woon- en arbeidsmarkt.
20 Daardoor krijgen mensen stelselmatig ongelijke kansen. Meer diversiteit een voorwaarde is
21 voor een beter werkend politieapparaat: het werk wordt er beter van en mensen krijgen
22 meer vertrouwen in de politie. Dat vergroot de bereidheid aangifte te doen. De politie is een
23 afspiegeling van de bevolking. Door bewoners mee te laten beslissen op welke thema's de
24 politie werkt, krijgen zij ook meer legitimiteit.
25

26 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 27 • Etnisch profileren is verboden en mag niet in Rotterdam.
- 28 • Preventief fouilleren wordt alleen als ultiem en laatste middel ingezet. Kortstondig,
29 gericht en een grondige democratische controle is daarbij een vereiste. Preventief
30 fouilleren is de laatste jaren een veelvuldig gebruikt instrument geweest in het
31 veiligheidsbeleid. We zien dat de effectiviteit ervan relatief laag is en de
32 onrechtvaardigheidsbeleving zeer hoog.

- 1 • De gemeenteraad gaat veel kritischer kijken naar het aantal veiligheidsrisicogebieden
2 en wat de gevolgen hiervan zijn voor het politie apparaat en ook de bewoners van die
3 gebieden.
- 4 • Specifieke wervingscampagnes gericht op een afspiegeling van de Rotterdamse
5 samenleving om het politiekorps diverser te maken worden voortgezet en/of
6 uitgebreid.
- 7 • Politieagenten en boa's krijgen bodycams om misstanden tegen te gaan maar ook om
8 hen te beschermen tegen geweld en als bewijsmateriaal te dienen.
- 9 • Buurtbewoners krijgen nadrukkelijke betrokkenheid bij de inzet van politie. Door de
10 inzet van burgerpanels wordt de veiligheidsbeleving en –urgentie beter aangevoeld
11 en wordt het draagvlak van de politie vergroot.

12

13 **6.2 Positie (wijk)agent, boa en jongerenwerker**

14 De politie en stadstoezicht zijn belangrijke onderdelen van het Rotterdamse
15 veiligheidsbeleid. Beiden vervullen een cruciale maar ook wezenlijk verschillende rol. De
16 afgelopen jaren is het werk van de wijkagent en boa onder druk komen te staan. Door grote
17 personeelstekorten is veel preventief werk blijven liggen en kwam de nadruk op acute
18 hulpverlening.

19

20 De PvdA Rotterdam wil dat de wijkagent weer een veel grotere rol krijgt in het
21 veiligheidbeleid. Dit wordt dan breder getrokken dan alleen de klassieke wijkagenten maar
22 ook bijvoorbeeld (digitale) jeugdagenten. De politie moet absoluut geen 'wijkzuster' of
23 'klusjesman' worden die kostbare tijd besteedt aan werk dat eigenlijk bij zorgpartners hoort.
24 Wél moet de politie maatschappelijk zinvol bezig zijn en de connectie met de wijk en
25 bewoners leggen en zo preventieve acties uitzetten.

26

27 Door een creatieve inzet van politieagenten kan er op een andere manier gekeken worden
28 naar waar deze nodig is. Zo moet er breder gekeken worden naar wat een wijk nodig heeft
29 dan bijvoorbeeld het aantal inwoners of de veiligheidsrisico index. Naast de traditionele
30 wijkagenten surveilleren digitale agenten op het net en voorkomen jeugdagenten daarmee
31 criminele carrières.

1 We willen voldoende boa's om de politie te ondersteunen, met voldoende gezag om de regels
2 te handhaven. Daartoe zijn ze goed opgeleid en uitgerust met communicatieapparatuur en
3 verdedigingsmiddelen. Bewapening is niet aan de orde.

4

5 De PvdA Rotterdam vindt het vanzelfsprekend dat een sluitend veiligheidsbeleid een sterke
6 nadruk heeft op preventie. Daarom is de inzet van jongerenwerkers van cruciaal belang voor
7 een succesvol jongerenbeleid en het voorkomen van criminaliteit. Veel jongens in Rotterdam
8 missen helaas positieve rolmodellen waardoor zij negatief gedrag van anderen kopiëren. Het
9 is een taak van de gemeente hier stevig op in te zetten en antwoord te geven op het
10 toenemend geweld onder jongeren.

11

12 Personen met verward gedrag horen niet thuis in het politieproces maar dienen goede
13 crisisopvang te krijgen. Tekorten in de GGZ mogen hier geen verandering in brengen, zowel
14 vanuit preventief als vanuit menselijk oogpunt.

15

16 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 17 • De huidige norm voor de inzet van één wijkagent op vijfduizend inwoners moet
18 herberekend worden door ook naar de problematiek in een wijk te kijken en het
19 aantal overlast gevende personen mee te nemen in de berekeningen.
- 20 • Naast de traditionele wijkagent komen er meer verschillende specialismen zoals de
21 agent voor kwetsbare ouderen, voor daklozen en de (digitale) jeugdagent. De
22 leefwereld van jongeren vindt zich voor en groot deel online af, het is belangrijk dat
23 de politie daar ook aanwezig is en weet wat er speelt.
- 24 • Er worden meer jongerenwerkers aangesteld die specifiek ingezet worden op
25 jongeren die potentieel dader zijn van geweldcriminaliteit met messen en
26 vuurwapens. Deze jongerenwerkers worden zowel fysiek als online ingezet.
- 27 • Onze boa's worden niet bewapend maar wel goed uitgerust. Te allen tijde moeten zij
28 veilig en vertrouwd op straat kunnen werken.
- 29 • OV surveillanten worden vanwege hun belangrijke rol in de veiligheidsbeleving in het
30 openbaar vervoer blijvend gewaardeerd en gesubsidieerd door de gemeente
31 Rotterdam.

32

1 **6.3 Jeugdcriminaliteit**

2 Rotterdam is de laatste jaren overspoeld met zeer ernstige geweldsdelicten door hele jonge
3 jongens en de georganiseerde misdaad. Deze geweldsspiraal moet doorbroken worden door
4 jongerenwerkers, ouders, scholen, politie en iedereen die erbij betrokken is. Enerzijds moet
5 gewetenloos gedrag met harde hand worden aangepakt. Anderzijds moeten de jongeren op
6 een positieve manier gestimuleerd worden door positieve rolmodellen en een preventieve
7 aanpak. Er wordt door de gemeente een langdurige campagne ingezet tegen messengeweld
8 en geweldsverheerlijking.

9

10 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 11 • De succesvolle ‘focussed deterrence aanpak’ wordt ingezet om jongeren uit de
12 ernstige criminaliteit te houden. Dit is een bewezen aanpak die zorgt voor weerbare
13 wijken met wijkbewoners die samen met instanties en partnerorganisaties zich
14 razendsnel als een vangnet om onze jongeren weten te mobiliseren. Het is een
15 aanpak die uitgaat van opvoeding, investeren in talentontwikkeling, perspectief
16 bieden en permanente rolmodellen creëren. Maar ook een aanpak die de harde hand
17 niet schuwt. Jongens die zijn veroordeeld voor wapenbezit krijgen een intensieve
18 persoonsgerichte daderaanpak waarbij zowel kansen worden geboden op een beter
19 leven als een strenge regelmatige controle die plaats vindt.
- 20 • Er komt een langdurige campagne als tegenhanger van de online verheerlijking van
21 criminaliteit en geweld in onder andere drillclips. Deze campagne omvat zowel een
22 preventieve aanpak door jongerenwerk als een repressieve met straffen en een harde
23 kern aanpak.
- 24 • Er komen meer jeugdagenten met de specifieke taak extreem geweld onder jonge
25 jongens met messen en vuurwapens tegen te gaan.
- 26 • Er wordt op specifieke risicomomenten intensief gecontroleerd. Verhoging van
27 heterdaad pakkans op bijvoorbeeld evenementen is van cruciaal belang in de
28 bestrijding van wapenbezit en –gebruik.

29

30

31

32

1 **6.4 Georganiseerde (drugs)criminaliteit**

2 Rotterdam heeft een van de grootste havens ter wereld. Dat zorgt voor bedrijvigheid en
3 handel waar iedereen profijt van heeft. Helaas heeft een grote haven ook een
4 aantrekkingskracht op criminelen. Smokkel van drugs is een groot probleem in het
5 havengebied. Afgelopen jaren zijn er gigantische partijen drugs onderschept zonder enige
6 invloed op de prijs bij de gebruiker: een signaal dat het waarschijnlijk slechts om het puntje
7 van de ijsberg gaat. Als grootste haven van Europa is Rotterdam gevoelig voor de
8 internationale drugshandel. Investeren in internationale samenwerking kan ons helpen om
9 dit te bestrijden.

10

11 Drugshandel leidt tot onveilige situaties voor havenmedewerkers. Deze worden onder druk
12 gezet, gechanteerd of zelfs bedreigd om mee te werken met de criminelen. Ook leidt de
13 handel in het havengebied tot criminaliteit in het dagelijks leven. Veel liquidaties in de stad
14 zijn te herleiden tot vetes in het criminele drugsircuit.

15

16 De PvdA wil meer middelen inzetten tegen de smokkel van drugs en andere illegale
17 producten via de haven. Industrierterreinen en het havengebied worden strenger en
18 intensiever gecontroleerd. Daarnaast moet wetgeving aangepast worden zodat er
19 verdergaande maatregelen in de uitvoering kunnen worden toegepast. Dit geldt voor zowel
20 de fysieke veiligheid als de digitale veiligheid tegen cybercrime.

21

22 De internationale drugshandel beperkt zich echter niet alleen tot het havengebied. Ook in
23 de woongebied zijn de gevolgen merkbaar. Liquidaties overdag en woonbuurten zijn de
24 afgelopen jaren helaas meerdere keren gebeurd. Ook hebben de illegale praktijken hun
25 effecten via witwaszaken in winkelstraten en dubieuze vastgoedconstructies.

26

27 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 28 • Voor beveiliging van het havengebied wordt onderzocht in hoeverre wetgeving die op
29 luchthavens geldt toegepast kan worden.
- 30 • Er worden meer middelen ingezet op het beveiligen van de data en systemen van de
31 gemeente Rotterdam en bedrijven in het havengebied. Ook is het belangrijk om de
32 gehele vervoersketen te monitoren om een waterbedeffect te voorkomen. Wanneer

- 1 het bijv niet mogelijk is om drugs uit een container in een haven te halen zal dit
2 verschuiven naar de overslag bedrijven in de regio.
- 3 • Er komt een speciaal beschermingsprogramma voor medewerkers bij bedrijven in het
4 havengebied als zij zich onder druk voelen gezet door criminelen. Ook komen er
5 speciale onafhankelijke vertrouwenspersonen die hen kunnen helpen bij verslaving,
6 schulden of andere problemen.
 - 7 • Cameratoezicht en andere technologische ontwikkelingen worden ingezet om de
8 veiligheid in het havengebied te vergroten.
 - 9 • De buitengebieden horen ook bij Rotterdam en verdienen aandacht op het gebied
10 van veiligheid. Dit geldt voor zowel de politie-inzet als brandweer en ambulance.

11

12 **6.5 Leefbaarheid en overlast**

13 De aanpak van criminaliteit wordt vaak geassocieerd met zware criminaliteit.
14 Veiligheidsbeleving van mensen wordt echter voor een groot deel bepaald door de kleinere
15 vergrijpen die invloed hebben ons dagelijks leven. Helaas is de afgelopen periode te weinig
16 ingezet op juist deze vorm van criminaliteit en overlast. De PvdA Rotterdam wil de
17 Rotterdamse aanpak van 'schoon, heel en veilig' weer veel meer aandacht en prioriteit geven.
18 Kapot straatmeubilair, vandalisme en achterstallig onderhoud zijn voor veel mensen een
19 grote bron van ergernis en geven een onveilig en onprettig gevoel. Ook hierbij zien we dat
20 juist in achterstandswijken deze problemen het grootst zijn en dus meer investeringen
21 vragen.

22

23 Veiligheidsbeleving zit voor een groot deel ook in het (her)kennen van je buurtbewoners.
24 Enerzijds kan dit op de traditionele manieren zoals in het Huis van de Wijk. Anderzijds ziet
25 de PvdA Rotterdam een grote potentie in het creëren van 'natuurlijke ontmoetingsruimtes'
26 in de buitenruimte: als mensen elkaar herkennen van gezicht geeft dit al veiligheidsgevoel.
27 Door het inrichten van de buitenruimte zodat bewoners daar willen verblijven en
28 laagdrempelig met elkaar omgaan gaat de veiligheidsbeleving ook omhoog.

29

30 Als vrouw moet je in Rotterdam zonder intimidatie en ongewenste, intimiderende
31 opmerkingen over straat kunnen. Grote groepen vrouwen ervaren zich echter onveilig op
32 straat wegens het ongepaste en ontoelaatbare gedrag van mannen.

1 Het kan niet zo zijn dat wij het als samenleving normaal vinden dat vrouwen 's avonds een
2 omweg moeten nemen of met sleutelbos in de de vuist over straat moeten lopen.

3

4 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 5 • 'Schoon, heel en veilig' wordt weer een speerpunt in de aanpak en onderhoud van de
6 buitenruimte. Overvolle vuilniscontainers en papierbakken zijn eenvoudig te
7 voorkomen en niet acceptabel. Er komt meer personeel om containers te legen en er
8 wordt sneller gereageerd op meldingen van bewoners. Er komt uitleg over de
9 procedure van grofvuil ophaal in verschillende talen en mensen die zich nieuw
10 inschrijven bij de gemeente krijgen hier ook uitleg over.
- 11 • Asociaal gedrag van verkeershufters wordt keihard aangepakt. Er komen veel meer
12 mobiele flitscamera's en fuikcontroles. De wegen worden ook zodanig ingericht dat
13 hard rijden moeilijk wordt gemaakt. Dit kan in sommige gevallen ook met
14 laagdrempelig en goedkope manieren zoals grote plantenbakken of versmalling van
15 de weg.
- 16 • De wijkraad krijgt een nadrukkelijke rol in het aanwijzen van onveilige
17 verkeersplekken in de wijk en bepaalt samen met experts van de gemeente en politie
18 welke aanpak toereikend is.
- 19 • Bij mogelijkheden tot herinrichting van de buitenruimte creëren we 'natuurlijke
20 ontmoetingsruimtes': als mensen elkaar herkennen van gezicht geeft dit al een
21 veiligheidsgevoel. Door het inrichten van de buitenruimte zodat bewoners daar
22 willen verblijven en laagdrempelig met elkaar omgaan gaat de veiligheidsbeleving
23 omhoog.
- 24 • Er komt preventieve hulp voor drugsverslaving en dakloosheid, gezien dit voor
25 relatief veel kleine criminaliteit zorgt.
- 26 • Binnen het strafrecht kunnen zaken afgedaan worden middels mediation. Het doel is
27 dan echte gedragsveranderingen teweeg te brengen. De gemeente Rotterdam gaat
28 deze optie actief gebruiken. Ook worden pilots met wijk- en buurtrechters uitgewerkt
29 en wordt innovatie in het (straf)recht gestimuleerd.

30

31

- 1 • De straatintimidatiecampagne van de afgelopen jaren wordt geïntensiveerd.
- 2 Preventief wordt het gesprek op scholen gestart door gesubsidieerde
- 3 theatervoorstellingen en gastlessen. Ook worden de juridische mogelijkheden op
- 4 strafbaarstelling verder verkend.

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

1 **7. Kunst en cultuur**

2 Kunst en cultuur zijn broodnodig voor een goed functionerende samenleving. Kunst en
3 cultuur gaan over wie we zijn, over onze normen en maken het leven aangenaam. Ze vormen
4 én weerspiegelen wie we zijn en hoe we met elkaar omgaan. Cultuur biedt ruimte voor
5 ontmoeting, verbindt mensen, geeft saamhorigheid en energie. Kunst raakt ons, biedt
6 troost, ongemak, inspiratie en scherpt de geest. Het maakt zaken bespreekbaar en verkent
7 nieuwe wegen, is kritisch én draagt bij aan het begrijpen en overbruggen van verschillen.
8 Kunst en cultuur zijn overal in ons dagelijkse leven, en tegelijkertijd bieden ze ook
9 ontsnapping aan de werkelijkheid en alledaagsheid.

10

11 Kunst en cultuur zijn van groot belang in het leven van alle Rotterdammers. Het thema
12 kunst en cultuur is breed en overlapt met domeinen als onderwijs, zorg, en werk en
13 inkomen. Er zijn wisselwerkingen. Zo draagt een buurthuis bij aan meer sociale cohesie en
14 onderling begrip en kan het ook een plaats zijn waar mensen muziekles volgen,
15 werkervaring opdoen, of samenwerken aan een theatervoorstelling.

16

17 De PvdA Rotterdam vindt dat makers en werkers in de cultuursector zeker moeten zijn van
18 een goed inkomen. En makers - waaronder ook journalisten - moeten de vrijheid voelen om
19 zich te kunnen uiten. We zien graag ook in deze sector verduurzaming, zodat de sector ook
20 haar steentje bijdraagt aan de aanpak van de klimaatcrisis. Dat kan bijvoorbeeld doordat de
21 sector bepaalde thema's op de publieke agenda zet of door zelf circulair te werken en
22 richting CO2-neutraal te gaan. We zijn solidair met de makers en werkers die in wijken aan
23 de slag zijn - onze steun en aandacht moet niet alleen bij de instellingen terechtkomen.
24 Iedereen moet op een eigen, gelijkwaardige manier kunnen genieten van kunst en cultuur en
25 eraan mee kunnen doen. Hiervoor is een grote diversiteit aan uitingen en makers van
26 waarde. Bij een inclusieve samenleving hoort een inclusieve culturele sector.

27

28 Door de coronacrisis en de bijbehorende maatregelen is de Rotterdamse kunst- en
29 cultuursector bovengemiddeld zwaar geraakt. Veel makers en werkers hebben de sector
30 tijdens de pandemie verlaten. De arbeidsvoorwaarden waren al niet best, en toen veel
31 oproepkrachten hun werkuren zagen teruglopen, en de publieksaantallen omlaag

1 gedwongen werden, hebben veel mensen uit de sector op andere plekken werk moeten
2 zoeken. Bij de heropening van de sector zien we dat we niet alleen handen, maar ook
3 hoofden en harten voor de cultuur in Rotterdam tekortkomen.

4 De PvdA wil dat Rotterdam een bloeiende kunst- en cultuurstad is, met een innovatieve en
5 diverse cultuursector, waar kunst en cultuur voor bezoekers en makers toegankelijk zijn. Een
6 krachtige investering in de Rotterdamse kunst- en cultuursector leidt niet alleen tot herstel
7 van de sector, maar ook tot sterke en positieve domein overschrijdende effecten. En door nu
8 te investeren in een divers aanbod en goed beleid, kunnen we Rotterdam op het gebied van
9 kunst en cultuur nog aantrekkelijker maken voor alle makers en bezoekers.

10

11 **7.1 Kunst en cultuur hebben een belangrijke plaats in de stad**

12 De sector heeft een belangrijke plaats in de stad, en dit willen we ook fysiek verwezenlijken.
13 Niet in alle wijken hebben bewoners goede toegang tot kunst en cultuur. Dat geldt zowel
14 voor makers, ondernemers als voor publiek. Cultuur is nodig om je te uiten, om van te leren,
15 om van te genieten, en om het mee oneens te zijn en er met elkaar over te praten. Prachtige
16 oude en nieuwe gebouwen vormen de context van de Rotterdamse samenleving,
17 Monumentenzorg is dan ook belangrijk. Ook andere aspecten van ons erfgoed moeten we
18 niet vergeten: organisaties en initiatieven als het stadsarchief, DIG IT UP, en Echt
19 Rotterdams Erfgoed verdienen onze aandacht en steun.

20

21 Een fysieke ruimte voor cultuur houdt ook in dat er plek in de wijk moet zijn om samen te
22 komen, elkaar te ondersteunen en te ontmoeten. Door bezuinigingen op het sociaal-
23 culturele domein zijn er steeds minder buurthuizen. En de buurthuizen die er nog zijn,
24 moeten het met minder budget en meer vrijwilligers doen. Hierdoor is er minder plek om
25 elkaar te helpen met bijvoorbeeld het invullen van formulieren of het vertalen van
26 sollicitatiebrieven.

27

28 Door de stijgende vastgoedprijzen worden veel makers de stad uit gedwongen. Een
29 betaalbare werk- of atelierruimte vinden wordt onmogelijk. Zonder geschikte
30 omstandigheden, faciliteiten en ruimte voor onze makers verschaalt de Rotterdamse
31 cultuur, en verliest de sector haar talenten.

1 We moeten zorgen dat meer Rotterdamse artiesten binnen de stad kunnen doorgroeien en
2 dat we populaire acts naar onze bijzondere stad trekken.

3

4 Niet alleen musea en theaters, maar ook nachtcultuur en evenementen houden de stad
5 bruisend. In de nachtcultuur kunnen alle soorten mensen en tegendraadse subculturen
6 elkaar op onconventionele wijze ontmoeten. Nachtvergunningen lijken er veel te zijn in
7 Rotterdam, maar deze worden niet altijd gebruikt.

8

9 De Rotterdamse Festivals zijn een begrip. We zijn er trots op. Sommige locaties ondervinden
10 echter hinder van frequent gebruik als festivallocatie. Bijvoorbeeld parken die wekenlang
11 grotendeels gesloten zijn, gras dat vertrapt is, en niet-duurzaam afval dat opgeruimd en
12 verwerkt moet worden. In en rond parken die fungeren als festivalterrein neemt de
13 biodiversiteit snel af. Dieren worden weggejaagd door het harde geluid en de vele bezoekers
14 die weekend na weekend hun leefomgeving verstoren.

15

16 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 17 • Er moet een fysieke ruimte voor kunst en cultuur in alle wijken komen. Een podium,
18 school, buurthuis. Het doel is kunst letterlijk de ruimte te geven. Niet om het profiel
19 van een wijk op te poetsen en gentrificatie nog een extra handje te geven, maar om
20 de bewoners te faciliteren in het opzetten van hun eigen kunst- of cultuurruimte.
- 21 • Er komt een structureel gesubsidieerd buurthuis in elke wijk. Deze buurthuizen
22 kunnen samenvallen met de wijkhubs en wijkraden kunnen waarborgen dat ze echt
23 de cultuur van de wijk vertegenwoordigen.
- 24 • De gemeente moet zorgen voor voldoende geschikte locaties voor makers. Daarom
25 pleit de PvdA voor een stop op de verkoop van maatschappelijk vastgoed aan de
26 hoogste bidder.
- 27 • Er komt een nieuwe middenzaal van rond de 400 plekken. Er zijn te weinig
28 speelplekken voor gezelschappen buiten de grote theaters; kleinschalig vindt vaak
29 wel een weg, maar wat daar net bovenuit groeit zit klem. Deze middenzaal zou een
30 plek kunnen vinden in de ontwikkeling rondom Rijnhaven/Katendrecht. Daarmee
31 geven we dan ook een extra impuls aan de cultuur op Zuid.

- 1 • In deze raadsperiode worden stappen gezet om een groot poppodium in Rotterdam
2 te verwezenlijken. Zo kunnen Rotterdammers in hun eigen stad los gaan bij een top-
3 act. Want bij gebrek hieraan zien we Rotterdamse muzikanten vertrekken, komen
4 grote muziekacts nauwelijks naar onze stad en reizen veel Rotterdammers naar
5 andere steden om van popconcerten te genieten.
- 6 • Er moeten meer nachtvergunningen die ook daadwerkelijk worden gebruikt voor de
7 nacht en passend vastgoed voor het nachtleven komen. Nachtvergunningen die niet
8 gebruikt worden waarvoor ze bedoeld zijn, neemt de gemeente terug, in ruil voor
9 eerlijke compensatie voor de vergunninghouders. De nachtcultuur botst soms met
10 leefbaarheid voor omwonenden. De gemeente faciliteert dat ondernemers en
11 omwonenden samen maatregelen tegen bijvoorbeeld geluidsoverlast kunnen
12 inzetten en toepassen.
- 13 • Festivals worden over verschillende wijken verspreid, zodat we de lusten en de lasten
14 delen. Ook is het allang tijd dat festivals voor iedereen bereikbaar en toegankelijk
15 zijn. Daarom stelt de gemeente vanaf 2022 strikte eisen aan de duurzaamheid en
16 toegankelijkheid voor een festivalvergunning.

17

18 **7.2 Culturele Vorming**

19 Onze cultuur vormen we thuis, op school, op straat en alle andere plekken waar mensen
20 samenkomen. Aandacht voor culturele ontwikkeling op al deze plekken is nodig, en hoeft
21 niet alleen bij scholen te liggen. Zo kan de wijk een belangrijke rol spelen in het recht dat
22 iedereen heeft op talentontwikkeling. Door jongeren vroegtijdig in contact te brengen met
23 cultuur en sport, bevorderen we hun gezondheid, vergroten we het speelplezier en
24 verminderen we hun zorgbehoefte later.

25

26 We hebben in Rotterdam mooie opleidingen op het gebied van kunst en cultuur die onze
27 talenten op weg helpen. Voor een flink deel van hen blijkt het moeilijk om een bestaan in de
28 sector op te bouwen. Om deze studenten te helpen om na hun opleiding de weg te vinden als
29 culturele ondernemer willen we mbo- en hbo-opleidingen in deze sector aansporen te zorgen
30 voor meer aandacht voor ondernemersvaardigheden.

31

1 Jongeren moeten toegang hebben tot kunst en cultuur, zonder financiële belemmering.
2 Lopende samenwerkingen met onder andere het jeugdsport- en cultuurfonds zetten we
3 uiteraard voort, zodat kinderen de mogelijkheid hebben zich optimaal te ontwikkelen.

4
5 Boeken bieden toegang tot nieuwe, andere werelden. De bibliotheken zijn allang niet meer
6 alleen een boekenparadijs. Ze bieden ook laagdrempelige ontmoetings- en leerplaatsen voor
7 de wijk. Ze bieden plaats aan taalonderwijs, permanent open wifi-verbindingen en
8 informatie over de sociale kaart. Bibliotheken dragen zo bijvoorbeeld bij aan de bestrijding
9 van analfabetisme en laaggeletterdheid.

10

11 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 12 • Er komt een pilot waarbij jongeren van 12 tot en met 17 jaar eenmalig een cultuurpas
13 ontvangen, waarmee ze over de gehele linie van de Rotterdamse cultuursector
14 kunnen spenderen. Boeken, muziek, kaartjes voor evenementen, lessen en
15 kunstwerken vallen allemaal onder deze pas. Omdat de pas is aangesloten bij lokale
16 instellingen, initiatieven en makers, zorgt de eenmalige impuls voor een vergroting
17 van de vraag en daarmee voor inkomen voor de kunst- en cultuurmakers.
- 18 • De huidige bibliotheken wordt uitgebreid met meer studieplekken voor scholieren en
19 studenten, flexwerkplekken voor Rotterdammers. Ook pleit de PvdA voor meer
20 vestigingen in de stad, waarin naast de Centra van Jeugd en Gezin, ook andere
21 partners gevestigd kunnen zijn.

22

23 **7.3 Het subsidiesysteem moet inclusief werken en meerstemmigheid bevorderen**

24 Het subsidiesysteem moet - meer dan voorheen - inclusief werken en meerstemmigheid
25 bevorderen. Dit kunnen we verwezenlijken door een betere afspiegeling van de inwoners
26 onder de beoordelaars, concrete diversiteitsdoelen bij subsidiënten, en een betere
27 toegankelijkheid van bestaande subsidies. Net als in andere domeinen moet er in de sector
28 ruimte zijn om te experimenteren.

29

1 Sommige stemmen worden nu meer versterkt dan andere. Het is voor sommige mensen en
2 organisaties eenvoudiger om een aanvraag gehonoreerd te krijgen dan voor andere. Het
3 “juiste” netwerk hebben, de “juiste” woorden gebruiken, dat soort zaken moeten niet van
4 doorslaggevende betekenis zijn. We willen immers een meerstemmige cultuur. Het is
5 daarom van groot belang dat de gemeente, als vergunningverlener en subsidieverstrekker,
6 werkt aan meer inclusiviteit.

7

8 Afwegingskaders waarmee een jury zoals van de RRKC aan de slag gaat, moeten minder
9 nadruk leggen op bezoekcijfers en meer op impact bij bezoekers en makers. Dit bevordert
10 experimentele kunstuitingen. Sommige experimenten zullen misschien geen vervolg krijgen,
11 maar ze zijn pas mislukt als we er niet van leren.

12

13 Uitdagingen op het gebied van inclusiviteit en diversiteit zijn niet bij alle organisaties
14 hetzelfde; sommige kampen met een scheve man-vrouw verhouding, terwijl andere weinig
15 etnische diversiteit kennen. We moedigen initiatieven zoals het manifest Cultuur/Inclusief,
16 dat concrete maatregelen opstelt om institutioneel racisme en systematische uitsluitingen
17 tegen te gaan.

18

19 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 20 • De gemeente gaat actiever mensen en initiatieven opzoeken die nog niet op de radar
21 staan van de gemeente of andere bekostigers en hen verbinden met de culturele
22 infrastructuur in de stad. Hierbij kunnen onder meer cultuurregisseurs een
23 belangrijke rol spelen.
- 24 • De gemeente waarborgt een betere afspiegeling van de Rotterdamse samenleving bij
25 de beoordelaars, zoals de Rotterdamse Raad van Kunst en Cultuur, en zo direct
26 bijdragen aan een betere cultuursector.
- 27 • Subsidiemogelijkheden en de manieren om deze aan te vragen worden door de
28 gemeente pro-actiever onder de aandacht gebracht.
- 29 • De subsidies worden regularmer en het aanvragen eenvoudiger.
- 30 • We zorgen dat mensen met een beperking makkelijk toegang krijgen tot kunst en
31 cultuur met rolstoelvriendelijke theaters en musea.

- 1 • We stellen voor dat culturele instellingen zelf hun concrete diversiteitsdoelen
2 opstellen en hun raden van toezicht zien toe op uitvoering van het beleid hiervoor.
3 Hetzelfde geldt voor fondsen- of subsidieverstrekkingen.

4

5 **7.4 Musea**

6 De Rotterdamse musea kunnen de rijke Rotterdamse kunst en geschiedenis onder de
7 aandacht van Rotterdammers en bezoekers van de stad. Ook zijn ze in staat om allerlei
8 mensen bij elkaar te brengen, en hen mee te nemen in een verhaal dat informatief is over
9 het verleden en ook over het heden. Door nieuwe perspectieven te bieden.

10

11 Niet alle musea krijgen genoeg steun om hun potentie waar te kunnen maken. Een stad als
12 Rotterdam verdient het om een aantal toonaangevende musea te hebben. Daar moeten we
13 met elkaar voor zorgen. Daar hoort ook een museum bij dat, samen met de andere musea in
14 de stad, verhalen van deze stad vertelt.

15

16 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 17 • Een verbeterd Museum Rotterdam krijgt een passende plek in de stad.

18

19 **7.5 Cultuur en economie**

20 De cultuursector heeft door corona enorme klappen gehad en is hier op
21 bewonderenswaardige wijze mee omgegaan. Na de noodsteun is het van groot belang om de
22 sector te helpen zich te herstellen, en zelfs sterker uit deze crisis tevoorschijn te komen. De
23 coronacrisis is een ramp, maar geeft ook kansen om te innoveren. Zo is er bijvoorbeeld veel
24 kennis en ervaring opgedaan met digitale vormen van werken en verwanten
25 verdienmodellen. We moeten dit soort voorbeelden van transformatie ondersteunen.

26

27 Kunst en cultuur zijn cruciaal voor Rotterdammers, voor sociale cohesie en identiteit.

28 De cultuursector is ook een economische factor die van grote betekenis is voor de
29 aantrekkelijkheid van de stad, voor bewoners en voor bezoekers. Als we nu flink investeren
30 in deze sector kunnen we straks de vruchten plukken.

1 Werk in de cultuursector moet beter beloond en beschermd worden. Een groot deel van de
2 makers en werkers zijn ZZP'ers. Veel mensen verlieten tijdens de coronacrisis de sector en
3 doen nu elders ander werk tegen een beter salaris. Op deze manier is er veel kennis, talent,
4 daadkracht en creativiteit verdwenen uit de sector. En we hebben deze mensen hard nodig.

5

6 Deze dingen gaan we aanpakken:

7 • De gemeente moet € 35 per uur als minimum voor zzp'ers handhaven. En natuurlijk
8 is €14 bruto per uur voor werknemers echt de ondergrens. De gemeente moet niet
9 alleen haar eigen werknemers en ingehuurde krachten voldoende betalen, maar dit
10 ook eisen van de partners waarmee ze samenwerkt. Het handhaven van deze normen
11 helpt de makers en werkers bij het verdienen van een leefbaar loon.

12 • We vragen van culturele instellingen, die door de gemeente gesubsidieerd worden,
13 goed werkgeverschap, bijvoorbeeld door de toepassing van de Fair Practice Code. Om
14 te waarborgen dat meer van het geld dat verdiend wordt in de kunst- en
15 cultuursector direct naar de makers gaat, willen we dat de gemeente een
16 Rotterdamse creatieve coalitie ondersteunt. Zo'n creatieve coalitie is een
17 samenwerkingsverband tussen makers die eisen stelt aan opdrachtgevers, belangen
18 behartigt van de creatievelingen en als één stem voor de makers in de creatieve
19 industrie kan spreken.

20 • Er komt een herstel van de percentageregeling. Zo geeft de gemeente de makers weer
21 een nieuw impuls en kan een nieuwe generatie kunstenaars weer een selectie
22 hedendaagse kunstwerken toevoegen aan onze mooie stad.

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

1 **7.6 Media**

2 Media spelen een belangrijke rol in het publieke debat, het informeren van burgers, het
3 controleren en daarmee verbeteren van de macht. Zeker in tijden van *fake news* en info-
4 bubbels is de vrije pers van groot belang voor het beschermen van onze democratische
5 waarden. Lokale media hebben het zwaar, terwijl zij een belangrijke rol speelt bij het 'scherp
6 houden' van de gemeente en andere organisaties in de lokale samenleving.

7

8 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 9 • De gemeente moet een rol spelen bij het waken voor de veiligheid van journalisten,
10 zodat zij hun werk kunnen doen zonder bang te hoeven zijn voor bedreigingen of
11 geweld. Zo moet de Rotterdamse politie op de hoogte zijn van bedreigingen van
12 journalisten en hier streng tegen optreden.
- 13 • De gemeente moet haar lokale media-initiatieven en omroepen helpen financieel
14 steviger in hun schoenen te staan. Bijvoorbeeld door het geven van (structurele)
15 opdrachten aan lokale media.

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

1 **8. Zorg en gezondheid**

2 Gezondheid betekent veel meer dan het niet hebben van een ziekte. Gezond zijn betekent
3 dat je je leven kunt invullen zoals je dat graag wilt, dat je mee kunt doen met wat je wilt en
4 dat je zingeving haalt uit wat je doet. Dit betekent volgens de PvdA Rotterdam dat je hulp
5 moet kunnen krijgen wanneer je dit op momenten in je leven niet zelf lukt en dat daarin een
6 belangrijke taak voor de gemeente ligt. De PvdA vindt dat de Gemeente Rotterdam moet
7 zorgen voor de gezondheid en het welzijn van de Rotterdammers door toereikende en goed
8 functionerende maatschappelijke zorg en welzijnswerk te realiseren. Iedere Rotterdammer,
9 jong en oud, moet ondersteuning kunnen krijgen wanneer het tegenzit.

10

11 De PvdA Rotterdam vindt dat de opstelling van de gemeente in de uitvoering van zorg en
12 welzijn zich moet kenmerken door ruimhartigheid, pro-activiteit, naast de Rotterdammers
13 gaan staan en ruimte voor de uitvoerende instellingen en haar medewerkers. De veerkracht
14 van Rotterdammers moet altijd nagestreefd worden, maar mag er niet toe leiden dat
15 Rotterdammers hun eigen problemen maar moeten oplossen.

16

17 Regelgeving in de vorm van aanbestedingen en marktwerking moet daarom teruggedrongen
18 worden, omdat deze leiden tot verschotting van de zorg en schaarste van zorg creëren voor
19 de Rotterdammers die dit het hardst nodig hebben. Het zorglandschap moet toegankelijk en
20 begrijpelijk zijn voor alle Rotterdammers. Een vast en vertrouwd gezicht van een
21 hulpverlener mag niet lijden onder financiële afwegingen van zorg verlenende instanties.

22 De PvdA Rotterdam vindt dat de gemeente zich in moet zetten om de
23 gezondheidsverschillen tussen groepen Rotterdammers te overbruggen. De postcode van de
24 wijk waarin je wordt geboren mag niet bepalend zijn voor welk aandeel van je leven je in
25 gezondheid door kunt brengen. Iedere Rotterdammer, van jong tot oud, heeft het recht om
26 een gezond leven te kunnen leiden, ook als bijvoorbeeld zijn financiële middelen daartoe
27 tekort schieten.

28

29

30

1 **8.1 Zorg zichtbaar in de wijk**

2 De Rotterdamse zorg is verankerd in de wijk, dichtbij de mensen. De PvdA wil dat de
3 wijkteams het centrum in de wijk zijn voor de aanpak van de maatschappelijke en zorg
4 gerelateerde problemen van Rotterdammers. De wijkteams en de medewerkers moeten
5 daarbij ruimte krijgen voor de actieve en, waar nodig, meer langdurige begeleiding van
6 Rotterdammers, beschikken over voldoende doorverwijsmogelijkheden en ruimte voor
7 nazorg. Ook dient de administratieve belasting voor hen te worden verminderd. Daarnaast
8 draagt de gemeente zorg voor een infrastructuur waarin er ruimte is voor de teams om
9 elkaars ervaringen uit te wisselen en van elkaars ervaringen gebruik te maken. Ook moeten
10 de wijkteams in goed contact staan met andere professionals zoals de huisarts en de GGZ.
11 Het kost tijd om deze netwerken op te bouwen. Deze mogen door wisselingen van aanbieder
12 en andere gevolgen van marktwerking en aanbesteding, niet verloren gaan.

13
14 Het wijkteam moet direct toegankelijk zijn voor de Rotterdammers en de service die de
15 vraagwijzer biedt moet in de wijkteams worden opgenomen. Vervolgens moet dit zichtbaar
16 en fysiek toegankelijk in de wijk in een gebouw gevestigd zijn. Het is daarnaast belangrijk
17 dat vertegenwoordigers van de wijkteams vindbaar zijn op plekken waar Rotterdammers
18 komen, zoals het buurthuis of de bibliotheek.

19
20 De PvdA gaat ervan uit dat iedereen moet kunnen deelnemen aan het maatschappelijk
21 verkeer in onze stad. De PvdA wil dat welzijnsvoorzieningen voor Rotterdammers in de wijk
22 worden gerealiseerd om samen te komen en een omgeving te creëren waar zij zich kunnen
23 ontwikkelen en het beste uit zichzelf kunnen halen.

24
25 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 26 • Er wordt ingezet op de verdere professionalisering van de wijkteams wat betreft
27 scholing en uitwisseling van kennis. Er wordt geïnvesteerd in en onderzoek gedaan
28 naar een goede manier om zorgvragen goed te kunnen triëren door de wijkteams. Er
29 moet geld worden vrijgemaakt voor de bemensing van de wijkteams.
- 30 • Er wordt geïnvesteerd in een sterke eerste lijn in iedere wijk: huisarts,
31 maatschappelijk werk, jeugdhulp (POH jeugd) en psychische zorg (POH GGZ en
32 ambulante GGZ). De eerstelijnszorg staat in nauw contact met de wijkteams. De

1 Gemeente draagt zorg voor de juiste voorziening hiervoor in de wijk, met name de
2 kwetsbare wijken (praktijkruimte voor verschillende professionals en het wijkteam,
3 gunstig vestigingsklimaat voor huisartsen en andere professionals).

- 4 • Er moet een sociaal cohesieplan komen voor iedere wijk. Met inzet van basisbanen en
5 opbouwwerkers moeten Rotterdammers die ondersteuning nodig hebben op weg
6 geholpen worden.
- 7 • Aanbestedingen in de zorg- en welzijnssector gaan tot het verleden behoren. We
8 gaan terug naar langdurige subsidierelaties met natuurlijk de mogelijkheid tot
9 toetsing en bijstelling waar nodig. In de subsidieafspraken wordt meegenomen dat
10 zorgverleners een minimumloon van 14 euro per uur betaald krijgen.

12 **8.2 Gezonde Rotterdammers**

13 De PvdA Rotterdam wil dat iedere Rotterdammer de kans krijgt om een gezond leven te
14 kunnen leiden, ongeacht hoe dik je portemonnee is of in welke wijk je bent geboren. Een
15 gezonde leefstijl stelt je ertoe in staat het beste uit jezelf te halen, je doelen na te kunnen
16 streven en de regie over je leven te kunnen voeren.

17
18 De gemeente heeft volgens de PvdA een taak om dit voor iedere Rotterdammer mogelijk te
19 maken en te bevorderen. Sport, bewegen, gezonde voeding en seksuele gezondheid moeten
20 daarom meer als sociale voorziening gezien gaan worden, toegankelijk voor iedereen. Er
21 moet daarom een aanbod gerealiseerd worden dat divers en laagdrempelig is, beschikbaar
22 in de wijk.

23
24 Hiermee moeten gezondheidsverschillen tussen groepen verkleind worden. De preventieve
25 rol van een gezonde leefstijl komt daarbij centraal te staan. We hebben in Rotterdam een
26 internationaal gerenommeerde wetenschappelijke potentie in huis met de Erasmus
27 Universiteit en het Erasmus MC, op het gebied van wetenschappelijk onderbouwde
28 preventieve gezondheidsmaatregelen. Dit moet veel meer benut gaan worden. Dit vereist lef
29 om hierin langdurig te investeren, ook als het zich niet direct (financieel) uit laat betalen in
30 resultaten.

1 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 2 • Het Rotterdams Sportfonds voor volwassenen wordt bestendig en uitgebreid. Voor
3 kinderen komt het sportfonds ter beschikking voor alle gezinnen met minder dan
4 een modaal inkomen.
- 5 • Om bewegen en sporten op een laagdrempelige manier mogelijk te maken, wordt de
6 buitenruimte in iedere wijk actief en uitnodigend ingericht voor alle leeftijden en
7 behoeften. Dit kan variëren van speel- en stadstuinen tot sporttoestellen. Er worden
8 basisbanen gerealiseerd voor het onderhoud en toezicht. Kleine sportaanbieders en
9 bewonersorganisaties in de wijk worden hiermee actief ondersteund.
- 10 • (Top)Sportaccommodaties worden gemoderniseerd en verduurzaamd en waar
11 mogelijk multifunctioneel ingericht. Rotterdamse topsporters worden actief
12 benaderd als rolmodel om Rotterdammers ook aan het sporten te krijgen.
- 13 • Basis- en middelbare scholen intensiveren de samenwerking met sportverenigingen
14 en bieden bewegingsonderwijs aan, bovenop het reguliere onderwijs. Sporten in
15 verenigingsverband leidt tot de meest duurzame gezondheidswinst.
- 16 • Iedere Rotterdammer moet gezonde voeding en noodzakelijke
17 voedingssupplementen kunnen krijgen. Als dit niet mogelijk is door beperkt
18 inkomen (van ouders), moet dit met een minimaregeling worden verholpen. Ook kan
19 gekeken worden welke rol Rotterdamse werkgevers hierin kunnen spelen.
- 20 • Rotterdamse kinderen worden via het onderwijs interactief in contact gebracht met
21 gezonde voeding, bijvoorbeeld door excursies naar boeren bedrijven of het
22 onderhouden van een schooltuin. Leren over voeding door samen op school te eten
23 wordt gestimuleerd.
- 24 • Rondom basis- en middelbare scholen en sportverenigingen komt er actief beleid
25 waarbij aanbod van ongezonde voeding, alcohol en tabak in de buitenruimte wordt
26 teruggedrongen.
- 27 • In samenwerking met de GGD wordt er professionele seksuele voorlichting
28 ontwikkeld voor scholen, gericht op plezier, veiligheid en diversiteit voor alle
29 culturele achtergronden. De GGD krijgt ook de opdracht om preventie van negatief
30 seksuele ervaringen en verminking uit te voeren. Sekswerk dient plaats te vinden in
31 een gelegaliseerd kader, met toegang tot de juiste zorg en politie wanneer dat nodig
32 is.

- 1 • Menstruatieproducten en condooms worden beschikbaar gesteld op publieke
2 toiletten en plekken waar hier vraag naar is.

3

4 **8.3 Jeugdzorg**

5 Iedere Rotterdammer verdient een goede start van het leven in een omgeving waarin hij of
6 zij het beste uit zichzelf kan halen. Wanneer hierbij professionele ondersteuning in de vorm
7 van jeugdzorg nodig is, moet dit ook beschikbaar zijn volgens de PvdA. De jeugd van een
8 kind kun je immers niet overdoen. Extreme wachtlijsten zijn dus niet acceptabel.

9

10 Kinderen en hun ouders hebben baat bij een vertrouwd gezicht van een jeugdhulpverlener.
11 Het zorgstelsel mag dit niet in de weg staan. De organisatie van de jeugdzorg is echter in
12 teveel gevallen een bos om in te verdwalen geworden. Dat mag niet de bedoeling zijn
13 wanneer een gezin juist ondersteuning nodig heeft.

14

15 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 16 • Er is een tekort aan de zwaardere en gespecialiseerde vormen van jeugdzorg. Er moet
17 dringend structureel meer beschikbaarheid gaan komen om wachtlijsten te beperken.
18 Om dit te bestendigen, vindt de PvdA Rotterdam dat gespecialiseerde jeugdzorg en
19 jeugd-GGZ regionaal of landelijk gefinancierd moet gaan worden.
- 20 • Er moet ingezet worden op betere triage wanneer een jeugdige in beeld komt met
21 problemen. Bij ernstige problemen moet niet geschroomd worden om aan het begin
22 al een zwaardere vorm van zorg in te zetten.
- 23 • Een vast gezicht en langdurige betrokkenheid moeten weer het uitgangspunt
24 worden. Verkaveling en marktwerking moeten dit niet in de weg staan. Consultatie
25 van gespecialiseerde zorg met continuering van de vaste hulpverlening moet
26 mogelijk blijven.
- 27 • Het jeugdzorglandschap moet overzichtelijker worden door het aantal aanbieders te
28 beperken en 'zorgcowboys' aan te pakken.
- 29 • In de Rotterdamse huisartspraktijken komt een POH-jeugd ter beschikking die korte
30 lijnen heeft met het betreffende wijkteam. De directe toegang tot de jeugd-GGZ moet
31 via de huisarts en POH-jeugd gewaarborgd blijven.

- 1 • Er komt speciaal budget om samenwerking en innovatie te stimuleren in de
2 jeugdzorg en tot wetenschappelijk onderbouwde behandelinterventies te komen.
- 3 • Er moet een garantie op beschikbare zorg komen indien er een rechterlijke uitspraak
4 is en er moet doorzettingsmacht bij de gemeente komen te liggen wie de zorg op zich
5 moet nemen als er een beschikbaarheidsprobleem is. Een rechterlijke uitspraak geeft
6 namelijk de urgentie van de situatie aan, uitstel kan niet geaccepteerd worden.

8 **8.4 Een prettige oude dag in Rotterdam**

9 Rotterdammers verdienen het volgens de PvdA Rotterdam om in hun stad gezond oud te
10 kunnen worden, waarbij ze zoveel mogelijk regie over hun leven houden en onderdeel zijn
11 van een sociaal netwerk. Om dit te bereiken moeten de juiste voorzieningen beschikbaar zijn
12 wanneer dit iemand zelf niet (meer) lukt.

13
14 De komende jaren neemt het aantal ouderen van 65 jaar en ouder in Rotterdam toe. De
15 PvdA wil de stad voorbereiden op het groeiende aantal ouderen en aansluiten bij de wensen
16 en behoeften van deze ouderen. Hiervoor is een meer planmatige aanpak nodig, waarbij niet
17 de vrije markt voor zorgaanbieders, maar continuïteit van zorgverleners voor ouderen en
18 aandacht voor de problemen van ouderen van verschillende culturele achtergronden,
19 leidend is.

20
21 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 22 • Er moet voldoende aanbod van passende woonruimte worden gecreëerd voor
23 ouderen (zie ook hoofdstuk Wonen) per buurt of wijk. Ouderen moeten zoveel
24 mogelijk in hun vertrouwde omgeving oud kunnen worden. Als thuis blijven wonen
25 het uitgangspunt is, moeten hulpmiddelen om dit veilig en haalbaar te realiseren,
26 ruimhartig worden toegekend.
- 27 • Woonvoorziening en zorg moeten meer geïntegreerd worden. Initiatieven als
28 Thuisplus moeten worden uitgebreid. Er moet een wijkgerichte aanpak komen voor
29 woonvoorzieningen voor ouderen, met continuïteit van zorgverleners en centrale
30 regie hierop. Versnippering van het zorgaanbod moet tegengegaan worden

- 1 • Het OV moet gratis blijven voor ouderen. Ouderen moeten mobiel kunnen blijven.
2 Dit voorkomt eenzaamheid en vergroot de eigen regie. Straten en toegang tot het OV
3 moeten toegankelijk worden gehouden voor ouderen en mensen met een beperking.
- 4 • De RotterdamPas wordt verder uitgebreid met activiteiten voor ouderen, te denken
5 valt aan trainingen valpreventie, sport en bewegen en gezamenlijk eten.
- 6 • Mantelzorgers van ouderen en mensen met een beperking verdienen meer aandacht.
7 Aanbod van respijtzorg heeft een impuls nodig en dient pro-actiever en
8 cultuursensitiever aangeboden te worden.
- 9 • Er moet meer aandacht komen voor het veilig gebruik van digitale middelen door
10 ouderen. Er moeten in de wijk hiervoor voldoende hulppunten beschikbaar komen,
11 bijvoorbeeld in de bibliotheek of het buurthuis.
- 12 • Cultuursensitiviteit moet meer naar voren komen in het aanbod van zorg en
13 activiteiten voor ouderen. Zo worden ouderen van verschillende culturele
14 achtergronden in hun behoeften voorzien.

15

16 **8.5 Psychische gezondheid**

17 De PvdA Rotterdam streeft een stad na waar iedereen zich goed kan voelen en zichzelf kan
18 zijn. De gemeente heeft beperkte invloed op de geestelijke gezondheidszorg voor
19 volwassenen, maar dient zich wel in te zetten voor toegankelijke GGZ in de stad. De PvdA
20 ziet het echter wel als taak van de gemeente om de juiste randvoorwaarden voor psychische
21 gezondheid te creëren in de stad: goed werk of dagbesteding, hulp bij schulden en
22 huisvesting en begeleiding bij een gezonde leefstijl. Daarnaast wil de PvdA Rotterdam dat
23 stigma van psychische problemen wordt bestreden en er open dialoog mogelijk wordt
24 gemaakt. Rotterdammers met psychische problemen die de weg naar zorg niet goed kunnen
25 vinden of mijden, moeten, samen met hun naasten, op weg geholpen worden. De PvdA
26 streeft naar een stad waarin niemand zonder dak boven zijn hoofd hoeft te leven.

27

28 Deze dingen gaan we aanpakken:

- 29 • Er moet voldoende aanbod van gepast (vrijwilligers)werk en zinvolle dagbesteding
30 komen die bijdraagt aan het herstel van Rotterdammers die vanwege psychische
31 problemen niet op de reguliere arbeidsmarkt mee kunnen draaien.

- 1 • De gemeente moet inzetten op projecten buiten de GGZ om psychische klachten
2 laagdrempelig bespreekbaar te maken. Denk bijvoorbeeld aan spreekuren voor
3 bepaalde doelgroepen in de bibliotheek of in het buurthuis.
- 4 • De gemeente ondersteunt bemoeizorg (OGGZ) en ondersteunt en bemiddelt in de
5 wijk wanneer er sprake is van wijkbewoners met verward gedrag of terugtrekgedrag.
6 Doel is dat iemand met psychische problemen ondersteund in plaats van uitgesloten
7 wordt in zijn woonomgeving. De gemeente zet zich er daarbij voor in dat
8 Rotterdammers weten waar ze terecht kunnen wanneer iemand in hun omgeving
9 overlast veroorzaakt of hulp vermijdt.
- 10 • De gemeente voorziet in samenwerking met de GGD in goede voorlichting over
11 psychische gezondheid, alcohol- en drugsgebruik (en de psychische gevolgen
12 daarvan) voor jonge Rotterdammers.
- 13 • De gemeente zet zich in voor voldoende begeleide en beschermde woonvormen voor
14 Rotterdammers met psychische problemen. Het mag niet zo zijn dat je door
15 psychische problemen op straat belandt.
- 16 • Ondersteuning vanuit de WMO moet zo lang als noodzakelijk toegekend worden, om
17 te ondersteunen bij psychisch herstel. De gemeente draagt zorg voor de menselijke
18 maat bij de aanvragen van ondersteuning.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28

1 **Colofon**

2

3 **Samenstelling van de verkiezingsprogramma commissie**

4 Sid Morsink (voorzitter)

5 Mirjam van Tiel

6 Ryan Vos

7 Lydia Kramer-Blansjaar

8 Evert Verkade

9 Renske Wienen

10 Koen Isha

11 Adem Mustafa

12 Co Engberts

13

14 **Vormgeving**

15 Rajiv Mahadew

16

17